

FESTIVAL
CASTELL
PERALADA

JULIOL - AGOST 2019

DIÀLEGS DE
TIRANT E
CARMESINA

©Jaume Plensa

Nits que mai no oblidaràs

www.festivalperalada.com

EL FESTIVAL ÉS POSSIBLE GRÀCIES A:

Moltes gràcies per ajudar-nos a fer-ho possible!

Presentat per:

Patrocinador Principal:

Amb el copatrocini de:

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

Mitjans de comunicació oficials:

Mitjans de comunicació col·laboradors:

Productes oficials:

Festival Castell Peralada és membre de:

El Festival dóna suport

Agraïments:

DIÀLEGS DE TIRANT E CARMESINA

ÒPERA DE CAMBRA DE JOAN MAGRANÉ

CLAUSTRE DEL
CARME
18 DE JULIOL

ESTRENA ABSOLUTA

Libret de **Marc ROSICH** a partir de *Tirant lo Blanc*, de Joanot MARTORELL

Tirant

Josep-Ramon OLIVÉ

Carmesina

Isabella GAUDÍ

Viuda Reposada / Plaerdemavida

Anna ALÀS i JOVÉ

Flauta: **Neus PUIG**

Arpa: **Esther PINYOL**

Violí: **Joel BARDOLET**

Violí 2: **Antonio VIÑUALES**

Viola: **Adam NEWMAN**

Violoncel: **David EGGERT**

Direcció musical: **Francesc PRAT**

Direcció d'escena: **Marc ROSICH**

Espai escènic: **Jaume PLENSA**

Vestuari: **Joana MARTÍ**

Confecció vestuari: **Begoña SIMÓN**

Il·luminació: **Sylvia KUCHINOW**

Caracterització: **Txus GONZÁLEZ**

Moviment: **Roberto G. ALONSO**

Ajudantia de direcció/regidoria:

Montse BUTJOSA

Construcció d'escenografia: **Christian KONN** i **Carlos JOVELLAR**

Confecció vestuari:

Begoña SIMÓN BLANCO

Comunicació i premsa: **Neus PURTÍ**

Producció d'ÒPERA DE BUTXACA I NOVA CREACIÓ

Producció executiva: **Raül PERALES**

Direcció OBNC: **Dietrich GROSSE**

Agraïments: **Laura MEDINA**, **Louise HIGHAM**, **Christian ORTEGA** (estudiant en pràctiques de l'Institut del Teatre) i **Víctor ZAPATA** (estudiant en pràctiques de la UIC), **Montse MERINO** i **Jaume GURI**

Una co-producció de **FESTIVAL CASTELL DE PERALADA**, **GRAN TEATRE DEL LICEU I ÒPERA DE BUTXACA I NOVA CREACIÓ**.

Amb la col·laboració de **MONDIGROMAX**, **LA CALDERA LES CORTS**, i de **l'SGAE**; amb l'acompanyament de la **FUNDACIÓ CATALUNYA CULTURA**.

Estrena absoluta: Festival Castell Peralada 18/07/2019 **Memorial Luis POLANCO**

Estrena al Gran Teatre del Liceu (Foyer) 13/02/2020

TIRANT, HEROI OPERÍSTIC

Aconseguirà el cavaller Tirant consumir el seu amor amb Carmesina? Serà capaç de superar els entrebancs i enganys de la Viuda Reposada? Podrà Plaerdemavida ajudar els dos amants a aconseguir la felicitat? Hi haurà victòria al final de la batalla?

La resposta es troba a *Diàlegs de Tirant e Carmesina*, la nova creació operística que el Festival Castell de Peralada, fidel amb el seu compromís anual amb la lírica i els creadors actuals, ofereix en qualitat d'estrena absoluta. Inspirada en la novel·la medieval de Joanot Martorell, l'obra és fruit de la col·laboració artística entre el jove, però ja reconegut compositor reusenc, Joan Magrané –premi Reina Sofia de Composició i autor en residència del Palau de la Música Catalana la temporada 2019-20– i el dramaturg i també director d'escena Marc Rosich, autor fa uns anys d'una adaptació d'aquesta mateixa obra per a un muntatge teatral de gran èxit de Calixto Bieito.

Concebuda com una sort de variacions al voltant del tema de la seducció, l'òpera prescindeix de les gestes cavalleresques de Tirant lo Blanc per centrar-se en les seves trobades amoroses amb Carmesina, sota les quals batega una contínua tensió sexual no consumada. Una altra mena de batalla, de llarguíssima durada, en la qual Tirant lluitarà per casar-se i fer seva la jove princesa. Per aconseguir-ho comptarà amb l'ajut de la donzella Plaerdemavida, però també li caldrà esquivar les trampes i enganys de la Viuda Reposada, que el desitja per a si mateixa.

L'òpera, en format de cambra, s'estructura en quatre parts. A la primera, Tirant arriba a la cort de Constantinoble, on coneix Carmesina. La segona ens presenta al cavaller després d'haver estat ferit al camp de batalla, en tant que la tercera, la més àmplia i teatral d'aquest retaule líric, transcorre a la cambra de Carmesina en què compareixen tots els personatges. El final de l'obra presenta, per fi, el matrimoni i la consumació de l'amor de la parella. Un èxtasi tan esperat com, així!, efímer.

Amb el refinat llenguatge que el caracteritza, Magrané desenvolupa una partitura de reminiscències madrigalistes per a quartet de corda, arpa, flauta i tres veus solistes, a les que assigna una identitat sonora molt lligada al caràcter del seu personatge. Així, en el cant de Tirant (baríton) trobarem reflectits els ideals cavallerescos de noblesa i heroïtat, en tant que Carmesina (soprano) té un tractament clarament líric. Per la seva banda, la foscó vocal de l'artera Viuda Reposada contrastarà amb la seductora picardia de Plaerdemavida, ambdues interpretades per una mateixa veu de mezzosoprano.

Jaume Plensa ha estat l'encarregat de dissenyar l'espai escènic del muntatge; com si es tractés d'un gran fris, l'artista ha concebut una instal·lació de neons vermells que evoluciona al llarg de l'obra com un implacable cronòmetre que posa en evidència aquesta tensió no resolta de la parella i també, l'irreductible pas del temps.

El claustre de l'església del Carme de Peralada esdevé el marc ideal per a la presentació d'aquest projecte, coproduït per Òpera de Butxaca i Nova Creació, que enguany celebra el seu 25è aniversari, i el Gran Teatre del Liceu, on també podrà veure's el febrer de 2020.

Ana María DÁVILA

Periodista

*L'Art és tan difícil d'explicar
amb paraules
com algunes Sensacions*

Cap al futur
amb la música.

LA VANGUARDIA

DIÀLEGS DE TIRANT E CARMESINA

MÚSICA DE JOAN MAGRANÉ / LLIBRET DE MARC ROSICH A PARTIR DE JOANOT MARTORELL

Primera part: Tirant arriba a la cort de Constantinoble per acceptar la capitania de l'Imperi Grec. A la cort, les dames l'esperen a les fosques, en senyal de dol. De sobte, Tirant ordena que s'obrin les finestres i la llum esclata a la sala. El cavaller queda extasiat davant la visió de la princesa Carmesina. En un solo, Tirant es lamenta de mals d'amor (*"L'extrema pena que la mia ànima sent és que jo ame, mes no sé si seré amat"*). La donzella Plaerdemavida espera la parella per a un primer encontre, i en un duo que reposa sobre el coixí d'una dansa, el cavaller confessa el seu amor a la princesa fent servir un mirall (*"La imatge que veureu en este espill"*). La música, fins al moment amable i harmoniosa, s'esquerda, aspra i angulosa, amb l'entrada en escena de la Viuda Reposada, la dida de Carmesina, que retreu a la princesa que hagi caigut en els paranys de l'amor (*"Ai, senyora, e com us veig caminar per lo Pedregal"*).

Segona part: Tirant, abans d'encaminar-se al camp de batalla, demana a Carmesina la camisa que porta com a penyora del seu amor i ella accepta donar-l'hi. Després d'una batalla instrumental, Carmesina, es presenta al camp, sota la vigilància de la Viuda. La princesa explica a Tirant que ha vingut moguda per l'enyorança (*"Ara té fi l'absència, puig és convertida en presència"*). La princesa li despulla la camisa, ara tota tacada de sang, i entra en un èxtasi romàntic. Mentrestant, la Viuda adverteix Tirant, a cau d'orella, que no es refii de les fantasies de la princesa. Un cop sols, la parella aprofita per esbandir-se el dolor després de tant temps d'absència. En un llarg duo en forma de discussió cantada, Tirant li demana a la princesa que li concedeixi per fi la seva virginitat. La princesa, però, s'enfurisma, ja que considera que ell encara no es mereix tal premi. Carmesina retreu la seva actitud a Tirant en una melodia que beu de la tradició popular (*"Qui mercè no ha, mercè no deu trobar"*). El cavaller per la seva part respon desesperat amb un lament fúnebre (*"Ací jau Tirant lo Blanc, qui morí per molt amar"*).

Tercera part: De tornada a la cort, Plaerdemavida intenta seguir fent de mitjancera i reconduir a bon fi amorós la parella d'enamorats. Així, aprofitant que Carmesina dorm, Plaerdemavida introdueix Tirant al llit de la princesa. En un primer moment, ella no s'adona del que passa realment, i es creu que és només Plaerdemavida qui es fica en el seu llit. Quan descobreix que també hi és Tirant, i que el duo és en realitat un trio, Carmesina arma tal avalot que desperta tothom a palau. Tirant salta per la finestra per escapar de la Viuda, que ja pica a la porta. Carmesina es justifica davant d'ella dient que els seus crits eren perquè havia vist una rata. La Viuda atura els peus a Carmesina i li diu que sap perfectament que Tirant era a la cambra amb ella i que ha saltat per la finestra per fugir. La Viuda segueix amb els seus enganys i fa creure a la princesa que el cavaller ha mort en llançar-se des de tan alta alçada. A mesura que les escenes s'han anat precipitant, la música ha respost a les situacions accelerant-se a cada moment, fins que finalment torna la calma. Després de comprovar alleujada que Tirant encara és viu, la princesa demana disculpes a Tirant per haver dubtat del seu amor (*"Qui és que puga amagar tot aquest foc?"*) i demana a Plaerdemavida que oficiï una cerimònia secreta de casament. La Viuda, però, abans la parella no pugui consumir el seu amor, atura Tirant i amb els seus poders de seducció, fa creure al cavaller que Carmesina li ha estat infidel amb el pagès

Diàlegs de Tirant e Carmesina

òpera de cambra en 3 parts
sobre el "Tirant lo Blanc"
de Joanot Martorell

Música de Joan Magrané
Libret de Marc Rosich

Primera part (a la cort)

1. Nit escura (Carmesina, Viuda Reposada i Tirant)

Moderato

vulco

*col legno battuto

que té cura de l'hort de palau. La Viuda aprofita el moment de feblesa de Tirant per oferir-se-li nua, però ell la rebutja ("Puig amar no velleu, consentiu que tota nua...") Embogit pel que acaba de descobrir, Tirant decideix abandonar la cort sense acomiadar-se de la Princesa. Ella, sense entendre el aquest rebuig sobtat, intenta aturar-lo abans no pugui a les galeres que se l'enduran per mar, però el cavaller no vol escoltar-la. Una tempesta li ha emboirat el seny i la vista.

Quarta part: Esclata una tempesta instrumental. A mesura que els llamps i els trons s'apaguen, descobrim Tirant despertant a la platja de l'illa dels Pensaments. En aquest exili mental, durant el qual fins ha oblidat qui és, el cavaller entona un lament llangorós, de precís recitat prosòdic ("Blanc. Jo he nom Blanc"). I tot delirant, sent una melodia d'amor al lluny, una veu que no sap identificar però que li és familiar. És l'eco de Carmesina ("Escolteu-me, oh, Déu d'amor"). Plaerdemavida arriba a la platja de l'illa per fer-li tornar el seny i encendre-li de nou la flama de la memòria ("És ver que allà on amor no hi ha, no hi pot haver record"). La donzella li explica els enganys de què va ser víctima per culpa de la Viuda i tot seguit, un cop ha recuperat el seny, acompanya Tirant al costat de la princesa i al seu llit. Allà els dos amants, per fi retrobats, consumen el seu amor ("Manau el que vulgau, car mia senyora sou"). El consumen, però, breument. Molt breument. Tant, que en acabar Carmesina es lamenta: "E ço és lo que jo tan desitjava? Per la brevetat de tan poc delit...". Sense temps per res més, Tirant mor de sobte per un "mal del costat" en tornar victoriós de la que havia de ser la darrera batalla abans de les bodes. Carmesina entona un descarnat lament final, en què mor de pena davant la visió del cos inert del seu amant ("Me coman a tu").

LLIBRET

PRIMERA PART (A LA CORT)

1. NIT ESCURA

(Cambra a les fosques)

CARMESINA
Benvingut siau a Constantinoble,
¿sou vós el cavaller Tirant?

TIRANT
A mi em diuen Tirant lo Blanc,
per mon pare senyor de Tirània,
e ma mare que ha per nom Blanca...

CARMESINA
Estrenu cavaller, sapigau
que tenim lo nostre Imperi
subjugat en la nit més escura.
Lo Gran Turc nos ha pres les nostres
terres, viles e castells.
Nos han mort lo major bé que teníem
en aquest món,
ço és lo nostre germà e príncep
primogènit.

Cavaller Tirant, sentiuh les nostres
pregàries
les quals són de dolorós plany,
i acceptau la capitania de l'Imperi.

TIRANT
Senyora, sols per fe hauré de creure
que aquella qui parla és la infanta?
Per què us amagau a la fosca?

VIUDA REPOSADA
Molt temps ha que ens dura lo dol...

TIRANT
E qui parla ara? Qui és la Infanta?

LIBRETO

PRIMERA PARTE (EN LA CORTE)

1. NOCHE OSCURA

(Sala a oscuras)

CARMESINA
Sed bienvenido a Constantinopla,
¿sois vos el caballero Tirant?

TIRANT
A mí me llaman Tirant lo Blanc,
por mi padre, señor de Tirania,
y por mi madre, llamada Blanca...

CARMESINA
Intrépido caballero, debéis saber
que tenemos nuestro Imperio
subyugado en la noche más oscura.
El Gran Turco ha tomado
nuestras tierras, villas y castillos.
Nos han matado al mayor bien
que teníamos en el mundo,
nuestro hermano y príncipe
primogénito.

Caballero Tirant, oíd nuestras
plegarias
que son un doloroso lamento,
y aceptad la capitania del Imperio.

TIRANT
Señora, ¿sólo por fe debo creer
que la que habla es la infanta?
¿Por qué os escondéis entre sombras?

VIUDA REPOSADA
Hace tiempo que nos dura el luto...

TIRANT
¿Y quién habla ahora? ¿Quién es la Infanta?

L'una o l'atra?

CARMESINA
Vos saluda, Carmesina, Infanta de
l'Imperi Grec.

VIUDA REPOSADA
I jo sóc la Viuda Reposada, la dida
que l'ha criada.

TIRANT
Per què no em mostrau lo rostre?

CARMESINA I VIUDA REPOSADA
Nosatres vivim en tenebra
per les tantes morts que havem
patides.
Mes quisvulla que tinga la capitania de
l'Imperi (e vós la tinreu)
té potestat d'obrir les finestres,
de mirar totes les dones en la cara
e llevar-los lo dol que porten...

VIUDA REPOSADA
Per marit...

CARMESINA
...per pare,

VIUDA REPOSADA
per amant...

CARMESINA
...o per germà.

VIUDA REPOSADA
Donau l'ordre, Capità,
e feu finir aquestes tenebres!

TIRANT
Demau que hui tots oblidau lo dol.
Demau que hui obriu finestres
e que entre ja a aquesta cambra
la llum del sol.

(Tirant obre les finestres)

¿La una o la otra?

CARMESINA
Os saluda, Carmesina, Infanta del
Imperio Griego.

VIUDA REPOSADA
Y yo soy la Viuda Reposada, la nodriza
que la ha criado.

TIRANT
¿Por qué no me mostráis el rostro?

CARMESINA Y VIUDA REPOSADA
Nosotras vivimos en tinieblas
por todas las muertes que hemos
sufrido.
Pero quien tenga la capitania del Im-
perio (y vos la tendréis)
tiene la potestad de abrir las ventanas,
de mirar a las mujeres a la cara
y quitarles el luto que llevan...

VIUDA REPOSADA
Por marido...

CARMESINA
...por padre,

VIUDA REPOSADA
por amante...

CARMESINA
...o por hermano.

VIUDA REPOSADA
Dad la orden, Capitán,
¡y poned fin a las tinieblas!

TIRANT
Pido que hoy olvidéis el luto.
Pido que hoy abráis las ventanas
y que entre por fin en esta sala
la luz del sol.

(Tirant abre las ventanas)

2. LA LLUM ENTRA A LA CAMBRA

CARMESINA

Me par mateix que havem eixit de captivitat car molt temps ha que no veia lo sol, car molt temps ha que em dura lo dol.

VIUDA REPOSADA

Mos par mateix que havem eixit de captivitat car molt temps ha que no veiem lo sol, car molt temps ha que mos dura lo dol.

E som mancades de festes.

CARMESINA

E som mancades d'amor.

TESTO (NARRADOR)

E sentint tals o semblants paraules, les orelles de Tirant a les raons estaven atentes. Mes d'atra part sos ulls contemplaven la gran bellesa de Carmesina. E per la gran calor que feia a la cambra, les finestres tancades per tant de temps, la infanta estava mig descordada, la infanta estava mostrant los pits. De paradís, dues pomes, que cristallines parien de paradís, dues pomes, dues pomes de paradís...

CARMESINA

Per què no dieu res, Capità?

TIRANT

Jamés no creguera que en aquesta terra hi hagués tantes coses admirables com veig.

CARMESINA

E res més?

TIRANT

Lo viatge per mar ha estat llarg e incert e vos demane prendre la llicència. *(Tirant es retira)*

2. LA LUZ ENTRA EN LA SALA

CARMESINA

Es como si hubiese salido de cautividad, pues hace mucho tiempo que no veía el sol, pues hace tiempo que me dura luto.

VIUDA REPOSADA

Es como si hubiésemos salido de cautividad, pues hace mucho tiempo que no veíamos el sol, pues hace mucho tiempo que nos dura luto.

Y nos faltan fiestas.

CARMESINA

Y nos falta amor.

TESTO (NARRADOR)

Y al oír tales palabras, las orejas de Tirant estaban atentas a las razones. Por otro lado, sus ojos contemplaban la gran belleza de Carmesina. Y por el gran calor que hacía en la sala, con las ventanas cerradas desde hacía tanto, la infanta iba medio desabrochada, la infanta estaba mostrando los pechos. Dos manzanas de paraíso, que parecían cristalinas, dos manzanas de paraíso, de paraíso.

CARMESINA

¿Por qué no decís nada, Capitán?

TIRANT

Nunca hubiese creído que en esta tierra hubiese tantas cosas admirables como veo.

CARMESINA

¿Y nada más?

TIRANT

El viaje por mar ha sido largo e incierto. Dadme permiso para retirarme. *(Tirant se retira)*

3. LAMENTACIÓ DE TIRANT

TIRANT

En quants fets d'armes me sóc trobat, jamés nengú me pogué vèncer, e una sola vista de donzella, ara, m'ha vençut e més per terra. L'extrema pena que la mia ànima sent és que jo ame, mes no sé si seré amat. E lo meu cor s'és tornat més fred que gel, com esperança no tinc d'aconseguir el que desitge, car és tostemps la fortuna contrària als que amen. L'extrema pena que la mia ànima sent és que jo ame, mes no sé si seré amat.

4. NATURAL CONDICIÓ ÉS A LA NATURA HUMANA AMAR

PLAERDEMAVIDA

Nostre Capità, oblidau tots aquest mals. Els cavallers, així com sou valentíssims e virtuosos en lo camp de batalla, també és mester que tots sigau valentíssims e virtuosos en lo llit. Jamés sereu bentinguts si un poc d'ardit no hi mesclau en amar.

TIRANT

E qui sou vós?

PLAERDEMAVIDA

Jo també hi era quan haveu obert les finestres. Si la Viuda Reposada era a la dreta de la infanta, Jo, Plaerdemavida, era a la sua esquerra.

TIRANT

Plaerdemavida?

PLAERDEMAVIDA

Plaerdemavida.

3. LAMENTACIÓN DE TIRANT

TIRANT

En los justas en las que he tomado parte, nunca otro caballero me venció, y ahora la mera visión de una doncella, me vence y me hace caer al suelo. La extrema pena que mi alma siente es que yo amo, pero no sé si seré amado. Y mi corazón se ha vuelto más frío que el hielo, pues no tengo esperanza de conseguir lo que deseo, pues la fortuna es siempre contrario a los que aman. La extrema pena que mi alma siente es que yo amo, pero no sé si seré amado.

4. NATURAL CONDICIÓN ES A LA NATURALEZA HUMANA AMAR

PLAERDEMAVIDA

Nuestro Capitán, olvidad estos males. Los caballeros, así como sois valientes y virtuosos en el campo de batalla, también es necesario que todos seáis valientes y virtuosos en la cama, Nunca os tendrán en buena consideración si, en amar, no mezcláis una pizca de ardid.

TIRANT

¿Y vos quién sois?

PLAERDEMAVIDA

Yo también estaba presente cuando abristeis las ventanas. Si la Viuda Reposada estaba a la derecha de la infanta, yo, Plaerdemavida, estaba a su izquierda.

TIRANT

¿Plaerdemavida?

PLAERDEMAVIDA

Plaerdemavida.

TIRANT
Ella vos envia?

PLAERDEMAVIDA
Pregunta per què no haveu baixat a dinar.

TIRANT
Tot lo meu mal és mal de mar.

PLAERDEMAVIDA
Nostre Capità, oblidau tots aquest mals.

Oh, Déu, quina cosa és tenir
la donzella tendra en sos braços,
tota nua e de sang reial!
Oh, Déu, quina glòria,
estar en lo seu llit e besar-la sovint,
tota nua e de sang reial!

TIRANT
Mes què voleu?

PLAERDEMAVIDA
Lo que jo desitje més
és que feu lo que jo vull.

TESTO (NARRADOR)
Natural condició és a la
natura humana amar.
E encara que a tothom
ésser subjugat al jou d'amor
aparega dura cosa e estranya,
no és en potència de nengú resistir-s'hi.

CARMESINA
Plaerdemavida,
après de les paraules
que me diguéreu ahir,
no he dormit en tota la nit.

PLAERDEMAVIDA
Igual que Tirant.

CARMESINA
Dis-li que vull parlar amb ell,
i en acabant, que amb ell vull dansar.

TIRANT
¿Ella os envía?

PLAERDEMAVIDA
Pregunta por qué no bajasteis a comer.

TIRANT
Todo mi mal es mal de mar.

PLAERDEMAVIDA
Nuestro Capitán, olvidad estos males.

Oh, Dios, qué cosa, es tener a la tierna
doncella entre los brazos,
¿desnuda y de sangre real!
Oh, Dios, qué gloria,
meterse en su cama y no parar de besarla,
¿desnuda y de sangre real!

TIRANT
¿Qué queréis de mi?

PLAERDEMAVIDA
Lo que más deseo
es que hagáis lo que yo quiero.

TESTO (NARRADOR)
Amar es condición natural de la
naturaleza humana.
Y aunque a todos les parezca
que estar rendido al yugo del amor
sea una cosa dura y extraña,
nadie tiene el poder de resistirse a él.

CARMESINA
Plaerdemavida,
tras las palabras
que me dijisteis ayer,
no he dormido en toda la noche.

PLAERDEMAVIDA
Lo mismo que Tirant.

CARMESINA
Decidle que quiero hablar con él,
Y que, luego, también quiero bailar con él.

5. ESCENA DE L'ESPILL

CARMESINA
Digau-me, Cavaller,
quin és lo mal o lo bé que sentiuh?
Si és mal jo us en pendré ma part,
si és bé jo seré aconsolada
que aquest bé siga tot vostre.

TIRANT
Vull mal al mal quan ve en temps de bé,
e molt pus mal li vull encara
quan per lo mal jo perd tot lo bé.
E de tal mal jo no en faria a vós part
que sols volria que fos tot per mi...

CARMESINA
Digau... Quin és lo mal?

TIRANT
Senyora, vos suplico,
no em feu tan fort conjur,
car tot quant sé, en este món,
car tot quant sé, jo vos diré.

CARMESINA
Digau-m'ho, per la cosa
que més amau en este món.

TIRANT
No puc dir més, sinó que jo...
Sinó que jo ame.

CARMESINA
Digau-me qui és la dama,
qui tant de mal vos fa passar?

(Tirant li dóna un mirall)

TIRANT
Mirau este espill...
La imatge que veureu, en este espill,

CARMESINA
La imatge que veuré...

TIRANT
És just qui tant de mal me fa passar.

5. ESCENA DEL ESPEJO

CARMESINA
Decidme, Caballero,
¿cuál es el mal o el bien que sentís?
Si es mal, yo quiero quedarme una parte de él;
si es bien, me contentaré
con que todo el bien sea para vos.

TIRANT
Deseo mal al mal cuando viene en tiempo de bien,
y le deseo todavía mucho más mal,
si por el mal, yo pierdo todo el bien.
Y yo no querría compartir con vos tal mal,
pues sólo lo quiero todo para mí...

CARMESINA
Decidme... ¿Cuál es el mal?

TIRANT
Señora, os suplico,
no me hagáis tal conjuro,
pues yo os diré todo lo que sé
de este mundo.

CARMESINA
Decídmelo, por la cosa
que más amáis en el mundo.

TIRANT
Tan solo puedo deciros que...
Que yo amo.

CARMESINA
Decidme, ¿qué dama
os hace pasar tanto mal?

(Tirant le enseña un espejo)

TIRANT
Mirad este espejo...
La imagen que veréis en este espejo,

CARMESINA
La imagen que veré...

TIRANT
Es la que tanto mal me hace pasar.

CARMESINA
... qui tant de mal us fa passar.

TIRANT
La imatge que veureu, en este espill,

CARMESINA
La imatge que veuré...

TIRANT
me pot donar la vida, me pot donar la mort.

CARMESINA
us pot donar la vida, us pot donar la mort.

TIRANT
Hajau pietat de mi, Senyora.
Hajau mercè de mi.
Hajau pietat.
Mercè.
Pietat.

(Tirant es retira)

CARMESINA
Pensava trobar-m'hi una dona pintada,
mes no veig res pus que la mia cara.

6. REPRESIÓ DE LA VIUDA REPOSADA

VIUDA REPOSADA
Ai, senyora,
e com vos veig caminar per lo pedregal!
Que los vostres ulls atorguen
tot lo que los atres volen,
que l'un peu va tant avant de l'atre
que no el pot aconseguir...
Mes tota donzella se deu llunyar
de tals inconvenients
qui porten amb si vergonya.

E per tal home com aquest
voleu perdre la vostra fama?
Digau: és duc o comte,
marquès o rei?

Si us ajustau amb ell
per amor no lícita,
què diran de vós?

CARMESINA
... la que tanto mal os hace pasar.

TIRANT
La imagen que veréis en este espejo,

CARMESINA
La imagen que veré...

TIRANT
me puede dar la vida o la muerte.

CARMESINA
os puede dar la vida o la muerte.

TIRANT
Tened piedad de mí, Señora.
Tened merced.
Tened piedad.
Merced.
Piedad.

(Tirant se retira)

CARMESINA
Pensaba que encontraría una mujer pintada,
y no veo nada más que mi cara.

6. REPRESIÓN DE LA VIUDA REPOSADA

VIUDA REPOSADA
Ay, señora,
¡cómo os veo rodar por el precipicio!
Vuestros ojos otorgan
lo que los demás desean,
y un pie avanza al otro,
tan de prisa que no lo alcanza...
Las doncellas os debéis alejar
de los inconvenientes
que conllevan vergüenza.

¿Y por un hombre como este
queréis perder vuestra fama?
Decid: ¿es duque o conde,
marqués o rey?

Si os entregáis a él,
por amor no lícito,
¿qué dirán de vos?

E què diran de vós també
si és en lícit matrimoni?

En nengún temps no haveu sabut
ni honestetat ni honor
de quina color van vestides.

CARMESINA
No és forta plaga aquesta,
que jo siga lligada a pare, e encara,
sens causa nenguna, siga represa
per la dida que m'ha alletada?

VIUDA REPOSADA
Sou folls aquells qui amau.
¿No teniu vergonya de llevar-vos la llibertat,
e de posar-la en mans de vostre enemic,
qui us deixa ans morir que haver-vos
mercé?

SEGONA PART (AL CAMP DE BATALLA)

1. TOC DE BATALLA

CARMESINA
Capità, ans de vostra partida
al camp de batalla,
digau-me si voleu qualque cosa de mi.

TIRANT
Favor tan gran vos demanaria,
que si atorgat me fos,
jamés jo no volria
més béns en este món.

CARMESINA
Vós demanau fortuna de virtut,
mes jo no vos la puc oferir,
puig és de mon pare encar.

TIRANT
Jo sols demane aqueixa camisa
que portau,
car és la cosa més acostada
a vostra carn preciosa,
e que jo amb les mies mans
la puga despullar.

¿Y qué dirán de vos
si lo hacéis por lícito matrimonio?

Nunca habéis sabido
de qué color van vestidos
la honestidad y el honor.

CARMESINA
¿No es suficiente plaga
estar todavía atada al padre,
que además tengo que aguantar los reproches
de la nodriza que me dio de mamar?

VIUDA REPOSADA
Todos los que amáis estáis locos.
¿No os da vergüenza entregar vuestra li-
bertad
y ponerla en manos de vuestro enemigo,
que os deja morir sin piedad?

SEGUNDA PARTE (EN EL CAMPO DE BATALLA)

1. TOQUE DE BATALLA

CARMESINA
Capitán, antes de partir
al campo de batalla
Decidme si queréis algo de mí.

TIRANT
Os pediría tal favor,
que, si me fuera otorgado,
no desearía más bienes
en este mundo.

CARMESINA
Vos me pedís fortuna de virtud,
Pero yo no os la puedo ofrecer,
porque aún es de mi padre.

TIRANT
Entonces sólo os pido la camisa
que lleváis,
pues es la cosa más cercana
a vuestra preciosa carne,
y que yo pueda quitárosla
con mis manos.

CARMESINA
Jo seré bé contenta de dar-vos
camisa, joies, robes,
e tot quant he,
mes no seria justa cosa
que vostres mans toquen
allà on nengú no ha tocat.

*(Plaerdemavida li treu la camisa a
Carmesina i tot seguit l'hi posa a Tirant)*

TIRANT
Oh, cavallers dignes d'honor!
Oh, enamorats, los qui bé amau!
Vengut és lo dia per mi tan desitjat,
en lo qual haurem honorosa victòria.
Jamés se féu en lo món
nengún bon fet d'armes
que per amor no es fés!

*(Tirant surt cap al camp de batalla,
portant la camisa de Carmesina)*

2. BATALLA (INSTRUMENTAL)

3. CARMESINA ARRIBA AL CAMP DE BATALLA

*(Carmesina arriba al camp de batalla,
acompanyada de la Viuda Reposada)*

TIRANT
Per què haveu vingut ací al camp
de batalla?

CARMESINA
M'ha dat parer aquesta nit
que vos tenia davant mos ulls
e que me deieu:
"Jo tenc la vostra..."

TIRANT, *acabant-li les frases*
"...vinguda al camp
en gran estima."

CARMESINA
"Sol per virtut de vostra visió..."

CARMESINA
Yo os daré feliz
camisa, joyas, ropa,
y todo lo que poseo,
pero no sería justo
que vuestras manos toquen
allí donde nadie ha tocado.

*(Plaerdemavida le quita la camisa a
Carmesina y luego se la pone Tirant)*

TIRANT
¡Oh, caballeros dignos de honor!
¡Oh, enamorados, todos los que amáis!
Ha llegado el día por mí tan deseado,
en el que tendremos victoria honrosa.
¡Nunca se hizo en el mundo
ninguna justa
que no se hiciera por amor!

*(Tirant sale al camp de batalla,
llevando la camisa de Carmesina)*

2. BATALLA (INSTRUMENTAL)

3. CARMESINA LLEGA AL CAMPO DE BATALLA

*(Carmesina llega al campo de batalla,
acompañada de la Viuda Reposada)*

TIRANT
¿Por qué habéis venido al campo
de batalla?

CARMESINA
Esta noche me ha parecido
que os tenía ante mí
y me decíais:
"Yo tengo vuestra..."

TIRANT, *acabándole las frases*
"...llegada al campo
en gran estima."

CARMESINA
"Solo por virtud de vuestra visión..."

TIRANT
"...tenim la batalla per vençuda."
CARMESINA
"ARA TÉ FI L'ABSÈNCIA..."

TIRANT
"...PUIG ÉS CONVERTIDA EN PRESENCIA."

CARMESINA
La próspera fortuna

VIUDA REPOSADA, *imitant Carmesina*
La próspera fortuna

CARMESINA
ha manat que vinguéssem,

VIUDA REPOSADA
ha manat que vinguéssem,

CARMESINA
no per delit de veure batalles...

VIUDA REPOSADA
no per delit de veure batalles...

CARMESINA
mas per desig de vostra visió.

VIUDA REPOSADA
mas per desig de vostra visió.

CARMESINA
La temor que jo he del mal
és menor que l'esperança

VIUDA REPOSADA, *a Tirant, a cau d'orella*
No donau fe ni creença,

CARMESINA
e l'esperança que jo he del bé

VIUDA REPOSADA
en les paraules de l'altesa,

CARMESINA
és menor que la temor,
e son-me oblidats los mals
VIUDA REPOSADA

TIRANT
"...ya damos la batalla por vencida."
CARMESINA
"AHORA DA FIN LA AUSENCIA..."

TIRANT
"...CONVERTIDA EN PRESENCIA."

CARMESINA
La próspera fortuna

VIUDA REPOSADA, *imitando a Carmesina*
La próspera fortuna

CARMESINA
nos ha ordenado venir,

VIUDA REPOSADA
nos ha ordenado venir,

CARMESINA
no por ansia de ver batallas,

VIUDA REPOSADA
no por ansia de ver batallas,

CARMESINA
sino por deseo de vuestra visión.

VIUDA REPOSADA
sino por deseo de vuestra visión.

CARMESINA
El miedo que tengo del mal
es menor que la esperanza

VIUDA REPOSADA, *a Tirant, al oído*
No os creáis

CARMESINA
y la esperanza que tengo del bien

VIUDA REPOSADA
las palabras de su alteza,

CARMESINA
es menor que el miedo,
y así me olvido de todo mal
VIUDA REPOSADA

ni fe ni creença,

CARMESINA
que em són seguits per causa vostra.

VIUDA REPOSADA
que totes son ficcions de poesia

CARMESINA
Encara portau la meua camisa?
La portau ben trepada...

(La Viuda Reposada li treu la camisa a Tirant)

CARMESINA
Jo la viu vestir tota blanca...

VIUDA REPOSADA, imitant Carmesina
E ara la veiem foradada

CARMESINA
... e ara la veiem foradada...

VIUDA REPOSADA
... e perfumada de ferro e acer.

CARMESINA
Com les arestes primes del blat
qui són mogudes per lo llebeig suau,

VIUDA REPOSADA, a Tirant, a cau d'orella
No donau fe ni creença,

CARMESINA
així jo tremole.

VIUDA REPOSADA
en les paraules de l'altesa

CARMESINA
E la sang me fuig...

VIUDA REPOSADA
que totes son ficcions de poesia.

CARMESINA
Vostra, vostra, vostra...
¿E jo no seré deslliurada

No os las creáis ni les deis fe,

CARMESINA
que sufra por vuestra causa.

VIUDA REPOSADA
que todas son ficciones de poesía.

CARMESINA
¿Todavía lleváis mi camisa?
La lleváis toda desgarrada...

(La Viuda Reposada le saca la camisa a Tirant)

CARMESINA
Vi cómo os la vestíais blanca...

VIUDA REPOSADA, imitando a Carmesina
Y ahora la vemos agujereada

CARMESINA
... y ahora la vemos agujereada...

VIUDA REPOSADA
... y perfumada de hierro y acero.

CARMESINA
Como las aristas delgadas del trigo,
movidas por el viento suave,

VIUDA REPOSADA, a Tirant, al oído
No os creáis

CARMESINA
así yo tiemblo.

VIUDA REPOSADA
las palabras de su alteza,

CARMESINA
Y la sangre se me escapa...

VIUDA REPOSADA
que todas son ficciones de poesía.

CARMESINA
Vuestra, vuestra, vuestra...
¿Y nadie me libraré de este

d'aquesta dolor que tant me turmenta?
Trista de mi...

TIRANT
Com em tinria per benaventurat,
si poguera besar-vos les mans
e los peus e les cames, tot hora, ensems!

VIUDA REPOSADA
La llengua és senyal de ço que
el cor desitja.

CARMESINA
Les vostres mans vull que
tinguen privilegi sobre mi
d'ací avant.

VIUDA REPOSADA
Mes només de cintura amunt.

TIRANT
Tanta pena me donau.

(Carmesina amb un gest fa retirar la Viuda Reposada)

CARMESINA
Besam los pits
per consolació mia e repòs vostre.

(Tirant enfonsa el seu cap entre els pits de Carmesina)

4. REQUESTA DEL DO

TIRANT
Oh, bé és cosa cruel
volar dar pena
a qui tant vos ama!
Com vassall, senyora,
vos demane que per fi
me sia atorgat un do.

CARMESINA
Digau qual do desitjau haver de mi.
Car sóc composta de tal metall,
que no prometí res que no atengués,
ara fos de mal, ara fos de bé.
Que la mia paraula no pot tornar atrás,
que lo sí és sí, e lo no és no...

dolor que me tormenta tanto?
Triste de mí...

TIRANT
¡Cómo me tendría por afortunado
si pudiera besaros las manos,
los pies, las piernas, a todas horas!

VIUDA REPOSADA
La lengua es señal de lo que el corazón
desea.

CARMESINA
Quiero que vuestras manos
tengan privilegio sobre mí
de ahora en adelante.

VIUDA REPOSADA
Pero solo de cintura para arriba.

TIRANT
Tanta pena me dais.

(Carmesina, con un gesto, hace retirar a la Viuda Reposada)

CARMESINA
Bésame en los pechos,
para mí consuelo y vuestro reposo.

(Tirant hunde su cabeza entre los pechos de Carmesina)

4. PETICIÓN DEL DON

TIRANT
¡Oh, qué cosa tan cruel
querer dar pena
a quién os ama tanto!
Como vasallo, señora,
os pido que por fin
me sea otorgado un don.

CARMESINA
Decid qué don queréis de mí.
Pues estoy hecha de tal metal,
que no prometí nada sin cumplirlo,
ya sea mal, ya sea bien.
Pues no vuelvo atrás mi palabra,
que el sí es sí, y el no es no...

que lo sí és sí, e lo no és no...
que lo sí és sí, e lo no és no...
que lo sí és sí, e lo no és no...

TIRANT
Atorgau-me lo vostre do.

CARMESINA
Lo meu do?
Bé sé lo que desitges.
mas la mia fama és clara,
car fins ara sens crim he viscut.
Quina raó a tu ha dada
esperança del meu llit?
Que lo sí és sí, e lo no és no...

TIRANT
Si vós negau la mia demanda
sereu blasmada per poc amar
e damnada a viure a l'exili,
a l'Illa dels pensaments,
on nengú no trobà mai repòs.

CARMESINA
Tirant, deixau-me defendre la bellesa
que la fortuna m'ha encomanada
e no vulgues robar-me lleugerament
la mea tendra virginitat.

TIRANT
Més virtuosa que totes les mortals!
Vostra celsitut no deuria ignorar
lo gran poder d'amor, que mou los cels.
La mia ànima adolorida
jo la posí sots domini vostre
e m'haveu tornat home sens record.

CARMESINA
Jo crec que vós haveu perdut lo seny
e per lo que haveu dit,
sou digne de gran infàmia
e de perdre la noblesa.

TIRANT
Per totes les parts del món
la vostra celsitut trobarà cavallers
de major estat e dignitat.
Però si mil anys vostra altesa viu
en lo món,

que el sí es sí, y el no es no...
que el sí es sí, y el no es no...
que el sí es sí, y el no es no...

TIRANT
Otorgadme vuestro don.

CARMESINA
¿Mi don?
Sé bien lo que deseas,
mas mi fama es clara,
pues hasta ahora viví sin crimen.
¿Qué te ha dado esperanza
de mi cama?
Que el sí es sí, y el no es no...

TIRANT
Si me negáis la demanda
Seréis castigada por poco amor
y condenada a vivir en el exilio,
en la Isla de los Pensamientos,
donde nadie encuentra reposo.

CARMESINA
Tirant, dejadme defender la belleza
que la fortuna me ha regalado,
y no quieras robarme ligeramente
mi tierna virginidad.

TIRANT
¡Más virtuosa que todas las mortales!
Vuestra alteza no debería ignorar
el gran poder de amor, que mueve los cielos.
Puse mi adolorida alma
bajo vuestro poder y me habéis
convertido en hombre sin recuerdos.

CARMESINA
Yo creo que vos habéis perdido la cordura
y por lo que habéis dicho,
sois digno de gran infamia
y de perder la nobleza.

TIRANT
Por todo el vasto mundo,
vuestra alteza encontrará caballeros
de mayor estado y dignidad.
Pero si mil años vivierais
en el mundo,

no trobareu jamés cavaller,
qui tant desitje la vostra glòria
e sàpiga aplicar com jo
servei a serveis,
honor a honors,
e delit a delits.

CARMESINA
Tirant, sapigueu que, així com sou poderós
en parlar amb la vostra mala llengua,
així jo sóc poderosa
en oir amb les meues orelles el que dieu.

Mes no em demanau mercè,
que lo sí és sí, e lo no és no...
Mes no em demanau mercè,
car diré així, com dolor vol que diga:
“QUI MERCÈ NO HA,
MERCÈ NO DEU TROBAR”.

TIRANT
Bé sabia jo que així havien de finir
los meus tristos e adolorits darrers dies!
Aquest serà lo darrer any, mes, dia e hora
que l'altaesa vostra viu me veurà.

CARMESINA
“QUI MERCÈ NO HA,
MERCÈ NO DEU TROBAR”.

TIRANT
E atra gràcia no us demane
que sobre la mia tomba me feu escriure:
“ACÍ JAU TIRANT LO BLANC
QUI MORÍ PER MOLT AMAR”.

CARMESINA
No fésseu vós tal cas, Tirant.
No fésseu vós tal cas...

TIRANT
“ACÍ JAU TIRANT LO BLANC
QUI MORÍ PER MOLT AMAR”.

(Tirant se'n torna al camp de batalla)

nunca encontraríais un caballero
que tanto desee vuestra gloria
y que sepa aplicar, como yo,
servicio a servicio,
honor a honores,
y deseo a deseos.

CARMESINA
Tirant, sabed que así como sois poderoso
en hablar con vuestra mala lengua,
así yo soy poderosa
de escuchar con mis orejas lo que decís.

Mas no me pidáis merced,
que el sí es sí y el no es no...
Mas no me pidáis merced,
pues os diré lo que dolor me manda:
“QUIEN NO OFRECE MERCED,
MERCED NO PUEDE ENCONTRAR”.

TIRANT
¡Ya sabía que así deberían acabar
mis tristes y dolorosos días!
Este será el último año, mes, día y hora
que su alteza me verá vivo.

CARMESINA
“QUIEN NO OFRECE MERCED,
MERCED NO PUEDE ENCONTRAR”.

TIRANT
Y solo os pido una gracia,
que sobre mi tumba inscribáis:
“AQUÍ YACE TIRANT LO BLANC
QUE MURIÓ POR MUCHO AMAR”.

CARMESINA
No lo hagáis, Tirant.
No lo hagáis.

TIRANT
“AQUÍ YACE TIRANT LO BLANC
QUE MURIÓ POR MUCHO AMAR”.

(Tirant vuelve a irse al campo de batalla)

TERCERA PART (A LES CAMBRES)

1. QUI POGUÉ DORMIR AQUELLA NIT?

PLAERDEMAVIDA

Qui pogué dormir aquella nit,
els uns per amor,
els altres per dolor?

Qui desitja e no pot aconseguir
sempre es troba en gran pena.
Per a qui bon somni somia,
fort dolor és despertar.

TESTO (NARRADOR)

Qui pogué dormir aquella nit,
els uns per amor,
els altres per dolor?

Qui desitja e no pot aconseguir
sempre es troba en gran pena.
Per a qui bon somni somia,
fort dolor és despertar.

2. PLAERDEMAVIDA CONDUEIX TIRANT AL LLIT DE CARMESINA

*(Davant la porta que duu a l'estança on
dorm Carmesina)*

TIRANT

Plaerdemavida...
és la qui jo ame a la sua cambra?

PLAERDEMAVIDA

Ara dorm.

TIRANT

Digau, se troba sola?

PLAERDEMAVIDA

No m'ho fésseu dir...
Ella no vol que la vostra amor
tinga fàcil recompensa,
mes, Capità, no perdau esperança,
jo vos portaré al seu llit.

TIRANT

Les mans e los peus me tremolen.

TERCERA PARTE (EN LAS ALCOBAS)

1. ¿QUIÉN PUDO DORMIR ESA NOCHE?

PLAERDEMAVIDA

¿Quién pudo dormir esa noche,
unos por amor,
los otros por dolor?

Quien desea pero no puede conseguir
siempre se encuentra en gran pena.
Para quien sueña un buen sueño,
qué doloroso es despertar.

TESTO (NARRADOR)

¿Quién pudo dormir esa noche,
unos por amor,
los otros por dolor?

Quien desea pero no puede conseguir
siempre se encuentra en gran pena.
Para quien sueña un buen sueño,
qué doloroso es despertar.

2. PLAERDEMAVIDA CONDUCE A TIRANT A LA CAMA DE CARMESINA

*(Ante la puerta que conduce a la alcoba
donde duerme Carmesina)*

TIRANT

Plaerdemavida...
¿está la que yo amo en su alcoba?

PLAERDEMAVIDA

Ahora duerme.

TIRANT

Decidme, ¿se encuentra sola?

PLAERDEMAVIDA

No me hagáis responder...
Ella no quiere que vuestro amor
tenga fácil recompensa.
Mas, Capitán, no perdáis la esperanza,
yo os llevaré a su cama.

TIRANT

Me tiemblan manos y pies.

PAERDEMAVIDA

No temau. Jo seré tostemps amb vós.

TIRANT

La mia temor és de vergonya.
Adquirir la volria per amor e no per...
Més estimo no anar més avant.

PLAERDEMAVIDA

Callau, capità, i dau-me la mà.
Que l'home qui entra
per vies secretes,
de nit o de dia,
per finestra, porta o terrat,
aquest home, elles lo tenen pel millor.

TIRANT

Més estimo no anar més avant.

PLAERDEMAVIDA

Callau, capità, i dau-me la mà.

TIRANT

Més estimo...

PLAERDEMAVIDA

Callau!

(Dins la cambra de Carmesina)

CARMESINA

Plaerdemavida, ets tu?

PLAERDEMAVIDA

Xxxxxt. Dormiu e fareu bé.

CARMESINA

Què fas?

PLAERDEMAVIDA

Deixau-me tocar aquest cos que és meu...

CARMESINA

No em pots deixar dormir?

PLAERDEMAVIDA

Xxxxxt... que jo sóc ací
en lloc de Tirant.

PAERDEMAVIDA

No tengáis temor. Yo estaré con vos todo
el rato.

TIRANT

Mi temor es por vergüenza.
La querría adquirir por amor y no por...
Prefiero no seguir adelante.

PLAERDEMAVIDA

Callad, Capitán, y dadme la mano.
El hombre que entra
por vías secretas,
de noche o de día,
per ventana, puerta o tejado,
a este hombre, ellas lo tienen por mejor.

TIRANT

Prefiero no seguir adelante.

PLAERDEMAVIDA

Callad, Capitán, y dadme la mano.

TIRANT

Prefiero...

PLAERDEMAVIDA

¡Callad!

(En la alcoba de Carmesina)

CARMESINA

Plaerdemavida, ¿eres tú?

PLAERDEMAVIDA

Ssssst. Dormid y haréis bien.

CARMESINA

¿Qué haces?

PLAERDEMAVIDA

Dejadme tocar este cuerpo que es mío...

CARMESINA

¿No me puedes dejar dormir?

PLAERDEMAVIDA

Ssssst... que yo estoy aquí,
en lugar de Tirant.

CARMESINA
T'has tornat folla?

PLAERDEMAVIDA
No obriu los ulls.

CARMESINA
Vols tentar lo que és contra natura?

(Plaerdemavida agafa la mà de Tirant i l'apropa al cos de Carmesina)

PLAERDEMAVIDA
Oh, traïdor de Tirant, e on sou vós ara?

CARMESINA / TIRANT
Puig llum no hi ha,
amb los ulls de la pensa lo/la veig.

PLAERDEMAVIDA
Com no sou ací per tocar la que més amau?
Vet ací los cabells de la senyora princesa,
Tirant, jo els bese per vós...

CARMESINA / TIRANT
Puig llum no hi ha,
amb los ulls de la pensa lo/els toque.

PLAERDEMAVIDA
Vet ací les sues cristallines mamelles,
Tirant, jo les bese per vós...
Són poquetes, dures...

TIRANT *(repetint com un eco)*
... dures...

CARMESINA *(despertant a poc a poc)*

PLAERDEMAVIDA
Blanques e llises.

CARMESINA
Toca on te vulgues...

PLAERDEMAVIDA
Vet ací lo seu ventre.

CARMESINA
Toca on te vulgues...

CARMESINA
¿Te has vuelto loca?

PLAERDEMAVIDA
No abráis los ojos.

CARMESINA
¿Quieres tentar lo que es contra natura?

(Plaerdemavida coge la mano de Tirant y la acerca al cuerpo de Carmesina)

PLAERDEMAVIDA
Oh, Tirant, traidor, ¿Y ahora dónde estáis?

CARMESINA / TIRANT
Como no hay luz,
con los ojos del pensar lo/la veo.

PLAERDEMAVIDA
¿No estáis aquí para tocar la que más amáis?
He aquí el cabello de la señora princesa,
Tirant, yo lo beso por vós...

CARMESINA / TIRANT
Como no hay luz,
con los ojos del pensar lo toco.

PLAERDEMAVIDA
He aquí sus cristalinos pechos,
Tirant, yo los beso por vós...
Son pequeños, duros...

TIRANT *(repitiendo como un eco)*
... duros...

CARMESINA *(despertando lento)*

PLAERDEMAVIDA
Blancos y lisos.

CARMESINA
Toca donde quieras...

PLAERDEMAVIDA
He aquí su vientre.

CARMESINA
Toca donde quieras...

PLAERDEMAVIDA
Vet ací les sues cuixes...

TIRANT *(repetint com un eco)*
... Les sues cuixes...

PLAERDEMAVIDA
E vet ací lo seu secret.

TIRANT *(repetint com un eco)*
... Lo seu secret...

CARMESINA
Toca on te vulgues,
mes no tan avall!

PLAERDEMAVIDA
Que lo sí és sí...

TIRANT
Que lo sí és sí...

CARMESINA
Que lo sí és... ¡NO!

(Carmesina s'adona que Tirant és a la cambra)

PLAERDEMAVIDA
Callau, senyora,

CARMESINA
No, no, no!

PLAERDEMAVIDA
lo mal ja és fet.

CARMESINA
Ah, Tirant!
Ah, Tirant!

PLAERDEMAVIDA
Fareu llevar tot lo palau!

CARMESINA
Maleït sigues! Maleïda sigues!
Maleït! Maleïda!

(Se sent enrenou darrere la porta)

PLAERDEMAVIDA
He aquí sus muslos...

TIRANT *(repitiendo como un eco)*
... Sus muslos...

PLAERDEMAVIDA
Y he aquí su secreto.

TIRANT *(repitiendo como un eco)*
... Su secreto...

CARMESINA
Toca donde quieras,
¡pero no tan abajo!

PLAERDEMAVIDA
Que el sí es sí...

TIRANT
Que el sí es sí...

CARMESINA
Que el sí es... ¡NO!

(Carmesina se da cuenta de que Tirant está en la alcova con ella)

PLAERDEMAVIDA
Callad, señora,

CARMESINA
¡No, no, no!

PLAERDEMAVIDA
Que el mal ya está hecho.

CARMESINA
¡Ah, Tirant!
¡Ah, Tirant!

PLAERDEMAVIDA
¡Despertaréis al palacio entero!

CARMESINA
¡Maldito seas! ¡Maldito seas!
¡Maldito! ¡Maldita!

(Se oye ruido tras la puerta)

PLAERDEMAVIDA
La Viuda ja és a la porta!

CARMESINA
Saltau per la finestra.

TIRANT
És massa alt!
Amagau-me sota el llençol.

PLAERDEMAVIDA
Sota el llençol m'hi amague jo.

CARMESINA
La Viuda ja és a la porta!

TIRANT
Ja és a la porta!

(Plaerdemavida s'amaga. Tirant salta per la finestra.)

3. LA RATA

(La Viuda Reposada entra a la cambra)

VIUDA REPOSADA
Què són estats aquests crits?
És sentit tal avalot a palau,
que si los turcs fossen entrats
a la ciutat
no s'hi fera fet major.

CARMESINA
Senyora, una gran rata ha saltat sobre lo meu llit.

VIUDA REPOSADA
E on és la rata ara?

CARMESINA
Fugida.

VIUDA REPOSADA
E on és Plaerdemavida?
Esvaïda, com la rata?
No vos guardava ella esta nit?

PLAERDEMAVIDA
¡La Viuda ya está tras la puerta!

CARMESINA
Saltad por la ventana.

TIRANT
¡Demasiado alto!
Escondedme bajo las sábanas.

PLAERDEMAVIDA
Bajo las sábanas me escondo yo.

CARMESINA
¡La Viuda ya está tras la puerta!

TIRANT
¡Ya está tras la puerta!

(Plaerdemavida se esconde. Tirant salta por la ventana.)

3. LA RATA

(La Viuda Reposada entra en la alcoba)

VIUDA REPOSADA
¿Qué significan estos gritos?
Se escuchado en palacio tal alboroto,
que si lo turcos hubiesen entrado
en la ciudad
no se hubiera montado mayor tumulto.

CARMESINA
Señora, una gran rata ha saltado encima mi cama.

VIUDA REPOSADA
¿Y hora dónde se esconde la rata?

CARMESINA
Ha huído.

VIUDA REPOSADA
¿Dónde está Plaerdemavida?
¿Se ha esfumado, como la rata?
¿No os guardaba ella esta noche?

CARMESINA
Só certa que tornarà.

VIUDA REPOSADA
Ja dorme jo amb vós,
per si la rata torna.

CARMESINA
Volria dormir sola.

VIUDA REPOSADA
Senyora, ¿a qui voleu enganar?
¿E vos pensau que jo no he vist Tirant
acalar-se per la finestra
e caigut de tant alt?
Mirau per la finestra...
Mirau e veureu lo cos.
Lo cos gitat en terra,
que no es pot moure ja.

CARMESINA
Mort?

VIUDA REPOSADA
Mort.

CARMESINA
Jesús...
Mort?

VIUDA REPOSADA
Mort.

CARMESINA
Mort?
Jesús...

VIUDA REPOSADA
Mort.

CARMESINA
Jesús!

VIUDA REPOSADA
Mort és el millor dels cavallers!
Mes bon foc el crem,
que no ha mal que per bé no vinga.

CARMESINA
Seguro que volverá.

VIUDA REPOSADA
Ya duermo yo con vos,
por si la rata vuelva.

CARMESINA
Querría dormir sola.

VIUDA REPOSADA
Señora, ¿a quién queréis engañar?
¿Creéis que yo no he visto como Tirant
se lanzaba por la ventana
al vacío?
Mirad por la ventana...
Mirad y veréis su cuerpo.
Su cuerpo tendido en el suelo,
que ya no se puede mover.

CARMESINA
¿Muerto?

VIUDA REPOSADA
Muerto.

CARMESINA
Jesús...
¿Muerto?

VIUDA REPOSADA
Muerto.

CARMESINA
¿Muerto?
Jesús...

VIUDA REPOSADA
Muerto.

CARMESINA
¡Jesús!

VIUDA REPOSADA
¡Ha muerto el mejor de los caballeros!
Pero ya puede quemar en los infiernos,
que no hay mal que por bien no venga.

CARMESINA
Per què m'enganau?

VIUDA REPOSADA
Si sabésseu les coses
que el traïdor deia de vos.

CARMESINA
No és cert que siga mort.

VIUDA REPOSADA
Paraules que tenc fàstic de recitar.

CARMESINA
Per què m'enganau?

VIUDA REPOSADA
Per què m'enganau vos?

CARMESINA
Vós no feu fonament de virtut,
sinó d'enveja e de malícia.

VIUDA REPOSADA
Sols vos vol llevar la virginitat,
e com no ho feu,
vos passarà l'espasa per lo coll.
Primer a vós, après a vostre pare
e vos robarà tot lo tresor.
E amb les robes e joies que se'n durà,
trobarà en llur terra
de més belles donzelles
que vostra altesa no és.

CARMESINA
Per què tanta falsa parleria?

VIUDA REPOSADA
Tot açò m'ha confessat,
e me farà matar
com jo ho confesse a algú.
No li digau, per pietat.

CARMESINA
Llavors és viu?
Digau... ¿és viu?

VIUDA REPOSADA
Jo, que vos he donat a mamar...

CARMESINA
¿Por qué me engañáis?

VIUDA REPOSADA
Si supieseis las cosas
que el traidor decía de vos.

CARMESINA
No es cierto que haya muerto.

VIUDA REPOSADA
Palabras que me da asco repetir.

CARMESINA
¿Por qué me engañáis?

VIUDA REPOSADA
¿Por qué me engañáis vos?

CARMESINA
Vos no tenéis fundamento de virtud,
sino de envidia y maldad.

VIUDA REPOSADA
Tan solo os quiere robar la virginidad
y si no os la dejáis robar
os rebanará el cuello con la espada.
Primero a vos, luego a vuestro padre,
y os robará todo el tesoro.
Y con los ropajes y las joyas que se llevará,
encontrará en su tierra
doncellas mucho más bellas
que vuestra alteza.

CARMESINA
¿Por qué tantas falsedades?

VIUDA REPOSADA
Todo esto me ha confesado,
y me matará
si yo lo confieso a alguien.
No le digáis nada, por piedad.

CARMESINA
¿Entonces está vivo?
Decidme... ¿está vivo?

VIUDA REPOSADA
Yo, que os he dado de mamar...

Tot ho faç per l'amor que us porte.

CARMESINA
Doncs sols aconseguíu
que us bandege de la mia companyia.

*(Carmesina expulsa la Viuda Reposada
del seu davant)*

4. QUI ÉS QUE PUGA AMAGAR LO FOC?

CARMESINA
Plaerdemavida! Plaerdemavida!
És viu lo meu senyor?

(Plaerdemavida fa tornar Tirant)

TIRANT
No és cosa d'admirar
que un home caiga.
Un cavall té quatre peus e cau.
Amb més raó cau un home,
que no en té sinó dos.

*(Carmesina s'alegra en comprovar que
Tirant es viu i per primer cop confessa
el seu amor al cavaller sense embuts)*

CARMESINA
Si la meua llengua ha escampades
contra tu, paraules ofensives,
no les vulles retenir en ton cor,
car tot quant per ira he dit,
vull que ho poses en oblit.

No vulles consentir
que la mia esperança
hui sia feta vana,
car de tot lo meu mal,
sol tu ets estada causa.

¿Qui és que puga amagar lo foc,
que, per la gran flama, fum no n'ixca?
Que ja obra en mi, amor,
molt més que no volria.

Tirant, senyor meu...
Anam a cercar Plaerdemavida.
Ajustam-nos en secret matrimoni.

todo lo hago por el amor que os tengo.

CARMESINA
Pues solo conseguís
que os aleje de mi compañía.

*(Carmesina expulsa la Viuda Reposada
de su presencia)*

4. ¿QUIÉN PUEDE ESCONDER EL FUEGO?

CARMESINA
¡Plaerdemavida! ¡Plaerdemavida!
¿Mi señor vive?

(Plaerdemavida hace pasar a Tirant)

TIRANT
No es cosa de admirar
que un hombre caiga.
Un caballo tiene cuatro patas y cae.
Con más razón cae un hombre,
que sólo tiene dos.

*(Carmesina se alegra al comprobar
que Tirant vive y por primera vez confiesa
su amor al caballero sin reparos)*

CARMESINA
Si mi lengua ha dejado ir
palabras ofensivas en tu contra,
no las quieras retener en tu corazón.
Pues quiero que pongas en olvido
todo lo que he dicho por ira.

No consientas
que mi esperanza
hoy sea vana,
pues solo eres tú
causa de todo mi mal.

¿Quién puede esconder el fuego,
cuando la gran llama suelta tanto humo?
Amor ya obra en mí
más de lo que querría.

Tirant, mi señor...
Vayamos a buscar a Plaerdemavida.
Y celebremos bodas secretas.

5. EL MATRIMONI SECRET

TESTO (NARRADOR)

E no saps tu bé que amor
és la pus forta cosa del món?
Que als savis fa tornar folls
e als vells tornar jóvens,
als rics tornar pobres,
als avars, lliberals,
als tristos, alegres e rient,
e als alegres fa tornar tristos
e plens de pensaments.

*(Plaerdemavida oficia el matrimoni
secret del cavaller amb la princesa.
Tirant porta una sabata adornada
amb joies)*

TIRANT

Les tues mans...

CARMESINA

... en mi han manifestat
que res no ha en ma persona
que no et senta.

Oh, jamás havia vist sabata
tan ricament brodada.
Perles, robins e diamants...

TIRANT

Tot per preu de més
de vint-i-cinc mil ducats!

CARMESINA

Mes per què sols ne portau una?

TIRANT

És la sabata que portava aquell dia,
quan no us deixàreu deslligar
la falda,
e com amb les mans no vos podia tocar,
allarguí la cama e amb la sabata,
aquesta sabata,
vos toqué en lo lloc vedat.

5. EL MATRIMONIO SECRETO

TESTO (NARRADOR)

¿Y no sabes tú que amor
es la cosa más fuerte del mundo?
A los sabios vuelve locos.
A los viejos vuelve jóvenes.
A los ricos vuelve pobres.
A los avaros, liberales.
A los tristes, alegres y sonrientes,
y a los alegres vuelve tristes
y llenos de pensamientos.

*(Plaerdemavida oficia el matrimonio
secreto entre el caballero y la princesa.
Tirant trae como regalo de boda un zapato
adornado con joyas)*

TIRANT

Tus manos...

CARMESINA

... han manifestado en mí
que no hay nada en mi persona
que no te sienta.

Oh, nunca vi un zapato
tan ricamente bordado.
Perlas, rubíes y diamantes...

TIRANT

¡Todo por precio de más
de veinticinco mil ducados!

CARMESINA

¿Pero por qué solo traéis una?

TIRANT

Es el zapato que llevaba aquel día
en el que no me dejasteis desabrocharos
la falda,
y como con las manos no os podía tocar,
alargué la pierna y con el zapato,
con este zapato,
os toqué el sitio prohibido.

CARMESINA

Hui, a la fi, us atorgue el premi.
E après de vostra pròspera victòria,
sens temor collireu,
aquell dolç e saborós fruit d'amor
qui en lo matrimoni se sol collir.

CARMESINA

Manau lo que vulgau,
que sou lo meu senyor.

TIRANT

Senyora mia sou.

CARMESINA

Manau lo que volgau...

TIRANT

ja siga guerra...

CARMESINA

... ja siga pau.

PLAERDEMAVIDA

E un cop ajustats en secret matrimoni,
jo us dó per bons e per lleals enamorats.

Esta nit, quan siau gitats en lo llit,
enllestiu la batalla.

Tirant, no us tinré per cavaller si pau feu,
sens que primer sang no n'ixca.

6. ENGANY DE LA VIUDA REPOSADA

VIUDA REPOSADA

Atureu-vos, Tirant,
¿tan poc és lo vostre sentit
que no basteu en reconèixer
les pràctiques deshonestes
que en aquest palau se ginyen?
Jo sé certament que vós
no sou amat segons sou mereixedor.

Digau, ¿no seria millor per a vós
amar dona qui fos destra en l'art d'amor,
encara que no sia verge
e que vos seguiria per mar e per terra.

CARMESINA

Hoy, por fin, os otorgo el premio.
Y tras vuestra próspera victoria,
sin temor, podréis recoger
el dulce y sabroso fruto del amor,
aquél que se suele cobrar en el matrimonio.

CARMESINA

Mandad lo que queráis
que sois mi señor.

TIRANT

Y vos sois mi señora.

CARMESINA

Mandad lo que queráis...

TIRANT

sea guerra...

CARMESINA

... o sea paz.

PLAERDEMAVIDA

Y una vez unidos en secreto matrimonio,
os declaro buenos y leales enamorados.

Esta noche, cuando estéis encamados,
zanjad por fin la batalla.

Tirant, no os tendré por buen caballero
si firmáis la paz sin haber derramado sangre.

6. ENGAÑO DE LA VIUDA REPOSADA

VIUDA REPOSADA

Deteneos, Tirant,
qué poca cordura tenéis,
que no os habéis dado cuenta
de las prácticas deshonestas
que se practican en este palacio.
Yo sé que, ciertamente,
no sois amado tal como merecéis.

Decid, ¿no os convendría más
amar a mujer que sea diestra en el arte de amor,
aunque no sea virgen?
Una que os seguiría por tierra y por mar.

TIRANT
E qui és aquesta dama?

VIUDA REPOSADA
Trista de mi... e no he dit prou?

Tirant, no us vullau ofegar
en tèrbola bassa d'oli pudent!
Lo pecat per Carmesina comès
(e que comet cascun dia)
los cels, les terres e lo mar
se n'abominen.
Un nefandíssim crim d'adulteri.

Carmesina és embolicada amb l'hortolà,
que l'hort de palau procura.
¡Quantes herbes sóc anada a collir
e amb ardida mà les hi he posades
endins
per destruir lo prenyat del seu ventre!
Ella pren lo delit,
e jo porte la culpa.

TIRANT
Demostrau-m'ho.

VIUDA REPOSADA
Jo us ho faré veure de vostres propis ulls.
Mirau a través d'aquest joc d'espills...
Mirau la imatge davant de vostres ulls...
(*La Viuda li fa veure en visions
com Carmesina l'enganya amb l'hortolà*)
Mirau com la Princesa i l'hortolà
se lliguen com los sarments
e s'abandonen
en deshonest besar

TIRANT
Oh, desaventurat,
que la llum dels ulls me fall!

VIUDA REPOSADA
Mirau com s'entren en una cambra,
d'infinida amor abraçats...

TIRANT
Oh, desaventurat,
que la llum dels ulls me fall!

TIRANT
¿Y quién es esta dama?

VIUDA REPOSADA
Triste de mí... ¿y no he dicho suficiente?

¡Tirant, no queráis ahogaros
en este turbio pozo de aceite apestoso!
Del pecado que ha cometido Carmesina
(y que comete cada día),
cielos, tierra y mar
se abominan.
Un horrible crimen de adulterio.

Carmesina está liada con el labrador
que cuida el huerto de palacio.
¡Cuantas hierbas no he ido yo a arrancar
y luego con ardida mano se las he metido
dentro
para destruir el feto de su vientre!
Ella se queda con el gozo,
y yo me llevo la culpa.

TIRANT
Demostrádmelo.

VIUDA REPOSADA
Yo os lo haré ver con vuestros propios ojos.
Mirad a través de este juego de espejos...
Mirad la imagen ante vuestros ojos...
(*La Viuda le hace ver en visiones
como Carmesina lo engaña con el labrador*)
Mirad como la princesa y el labrador
se atan como el sarmiento
y se abandonan
en deshonestos besos.

TIRANT
¡Oh, desventurado,
la luz de los ojos me falla!

VIUDA REPOSADA
Mirad como entran en la alcoba,
abrazados en infinito amor...

TIRANT
¡Oh, desventurado,
la luz de los ojos me falla!

TIRANT
¡Oh, fortuna enemiga! ¿per què has permès
que los meus ulls, hagen vist tal cosa?
VIUDA REPOSADA (*oferint-se*)
Senyor, amau qui us ama,

TIRANT
¡Oh, fortuna, ¿en què jo t'he ofesa...

VIUDA REPOSADA
e oblidau a qui no us vol bé.

TIRANT
... que en les batalles me fas victoriós,
e en amar sóc lo més malfadat home?

VIUDA REPOSADA
Senyor, amau qui us ama,

TIRANT
¡Oh, fortuna, com ets malcontenta de mi,

VIUDA REPOSADA
e feu-me la vostra serventa.

TIRANT
que en uns casos m'exalces
e en atres me baixes tant fins morir!

VIUDA REPOSADA
Senyor, amau qui us ama
més que a la sua vida.

TIRANT
Senyora, no vullau
turmentar més la mia ànima trista.

VIUDA REPOSADA
¡Preneu-me, vos suplic!

TIRANT
¡Fora, Viuda malvada! ¡Fora!

VIUDA REPOSADA
¡Preneu-me, vos suplic!

Puig amar no em voleu,
consentiu que, tota nua,

TIRANT
¡Oh, fortuna enemiga! ¿por qué permites
que mis ojos hayan visto tal cosa?
VIUDA REPOSADA (*ofreciéndose*)
Señor, amad a quien os ama,

TIRANT
¡Oh, fortuna, ¿en qué te he ofendido...

VIUDA REPOSADA
y olvidad quien no os quiere bien.

TIRANT
... que en las batallas me das la victoria,
y en amar soy el más desdichado?

VIUDA REPOSADA
Señor, amad a quien os ama,

TIRANT
¡Oh, fortuna, mal te comportas conmigo,

VIUDA REPOSADA
y convertidme en vuestra servidora.

TIRANT
que en unos casos me ensalzas
y en otros me rebajas hasta morir!

VIUDA REPOSADA
Señor, amad a quien os ama
Más que a su vida.

TIRANT
Señora, no queráis
atormentar más mi triste alma.

VIUDA REPOSADA
¡Tomadme, os suplico!

TIRANT
¡Fuera, Viuda malvada! ¡Fuera!

VIUDA REPOSADA
¡Tomadme, os suplico!

Visto que no me queréis amar,
consentid que, desnuda,

que pugua un poc, tota nua,
que pugua estar, tota nua,
una nit, tota nua,
a prop de vostra mercè.

TIRANT

¡Fora, Viuda malvada! ¡Fora!

*(Tirant bandeja la Viuda del seu davant
i es prepara per fugir)*

7. REPRESIÓ DE TIRANT E FUGIDA

(Carmesina atura Tirant en la seva fugida)

CARMESINA

Senyor, esta nit vos he esperat en va...

TIRANT

Apartau...

CARMESINA

Senyor Tirant, sóc jo...

TIRANT

Apartau, vos dic...

CARMESINA

Sóc jo, qui vos reserve
la part per vós més desitjada...

TIRANT

¡Amb quanta indiscreció
reposa la vostra ànima!

CARMESINA

Per què vos partiu de mi?

TIRANT

M'espera la galera.

CARMESINA

Mes sens poder glòria d'amor atényer?

TIRANT

M'esperen mars de tempesta.
L'enemic per mar mos assetga.

CARMESINA

Mes per quina culpa merite jo,

que pueda un poco, desnuda,
que pueda estar, desnuda,
una noche, desnuda,
cerca de su merced

TIRANT

¡Fuera, Viuda malvada! ¡Fuera!

*(Tirant se quita la Viuda de encima
y se prepara para huir)*

7. REPRESIÓN DE TIRANT Y HUIDA

(Carmesina detiene Tirant en su huida)

CARMESINA

Señor, esta noche os he esperado en vano...

TIRANT

Apartad...

CARMESINA

Señor Tirant, soy yo...

TIRANT

Apartad, os digo...

CARMESINA

Soy yo, la que os reserva
la parte por vos más deseada...

TIRANT

¡Con qué indiscreción
reposa vuestra alma!

CARMESINA

¿Por qué huís de mí?

TIRANT

Me espera la galera.

CARMESINA

¿Mas sin poder consumir gloria de amor?

TIRANT

Me esperan mares de tormenta.
El enemigo nos asedia por mar.

CARMESINA

¿Mas de qué culpa me acusáis,

d'ésser tan mal tractada de vós?
Quina culpa?

TIRANT

Un tan abominable crim!

CARMESINA

Só innocent.

TIRANT

Jamés en donzella de tan poca edat
hagué tan poca vergonya.

CARMESINA

Qui ha regirats així
los vostres pensaments?

TIRANT

Vos deixeu a Déu
anima e cos.

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

La vera esperança mia

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

és clara e trista.
E la vostra,

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

més escura
que la nit.

CARMESINA

Tirant...
(Tirant fuig.)

CARMESINA

Tirant...

para ser tan maltratada por vos?
¿De qué culpa?

TIRANT

¡De un crimen tan abominable!

CARMESINA

Soy inocente.

TIRANT

Nunca en una donzella de tan corta edad
hubo tan poca vergüenza

CARMESINA

¿Quién ha retorcido así
vuestros pensamientos?

TIRANT

Os deixo a Dios
alma y cuerpo.

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

Mi verdadera esperanza

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

es clara y triste.
Y la vuestra,

CARMESINA

Tirant...

TIRANT

más oscura
que la noche.

CARMESINA

Tirant...
(Tirant huye.)

CARMESINA

Tirant...

TESTO (NARRADOR)
¡Oh, Tirant, és aquest dia trist!

CARMESINA
Tirant...
TESTO (NARRADOR)
Pensaves que cap cavaller no et
poria vèncer,
e ara ets atès a los tèrmens de la mort,

CARMESINA
Tirant...

TESTO (NARRADOR)
e no saps qui et mata, ni per quina causa.

(Esclata una tempesta)

QUARTA PART (ANADA I TORNADA DE L'ILLA DELS PENSAMENTS)

1. TEMPESTA (INSTRUMENTAL)

2. EXILI DE TIRANT A L'ILLA DELS PENSAMENTS

*(Tirant, naufrag a la riba d'una platja
deserta)*

TIRANT
En quines mars som?
Fortuna vol que haguem de morir
en aquesta trista costa.

(Se sent un eco llunyà)

ECO DE CARMESINA
Escoltau-me, oh, déu d'Amor,
la mia pensa està alterada.
E digau-me, oh, déu d'Amor,
¿per què la glòria heu denegat
a tants servents com l'han suplicada?

TIRANT
Prec e suplic a qualsevulla
que lo meu cos en son poder vinga,
per gentilesa, amor o pietat,
al meu cos li vulla dar sepultura honrada...
com jo sia...

TESTO (NARRADOR)
¡Oh, Tirant, qué día tan triste!

CARMESINA
Tirant...
TESTO (NARRADOR)
Pensabas que ningún caballero te podría
vencer,
Y ahora atiendes a los términos de la muerte,

CARMESINA
Tirant...

TESTO (NARRADOR)
y no sabes quién te mata, ni por qué causa.

(Empieza una tormenta)

CUARTA PARTE (IDA Y VUELTA DE LA ISLA DE LOS PENSAMIENTOS)

1. TORMENTA (INSTRUMENTAL)

2. EXILIO DE TIRANT EN LA ISLA DE LOS PENSAMIENTOS

*(Tirant, naufrago, en la orilla de una playa
desierta)*

TIRANT
¿En qué mares estamos?
La Fortuna quiere que debamos morir
en esta triste costa.

(Se oye un eco lejano)

ECO DE CARMESINA
Escuchadme, oh, dios de Amor,
tengo la cabeza alterada.
Decidme, oh, dios de Amor,
¿por qué habéis negado la gloria
a tantos siervos como la han suplicado?

TIRANT
Ruego y suplico a quien
mi cuerpo llegue a su poder,
que por gentileza, amor o piedad,
quiera darme honrada sepultura,
pues yo soy...

com jo sia...

Qui sia?

Blanc.
Jo he nom Blanc.
Blanc.

En esta illa deserta,
caminant en la nit,
lo cel se demostra blau.
Blau.
E la lluna en lo ple.

En esta illa deserta,
caminant en la nit.
lo vent s'atura.
Blau.
E la lluna, atra volta en lo ple...

E llança molt gran claretat
que pareix que sia de dia.
Jo he nom Blanc,
e la lluna és ara clara.
Blanca.
Ara clara, blanca e bella,
en aquesta hora que só caigut.
E la lluna resta atra volta
en dret del meu cap.
Resplendent.
Senyalant lo camí que jo dec fer.
E les mies mans
són restades obertes
e esteses devers la lluna...
e ara puc dir que só orfe.

ECO DE CARMESINA
Amor m'ha tan subjugada

TIRANT
Atra volta la lluna?

ECO DE CARMESINA
que em té morta en vida.

TIRANT
Atra volta aquesta veu? Qui sou?

pues yo soy...

¿Quién soy?

Blanco.
Me llamo Blanco.
Blanco.

En esta isla desierta,
caminando en la noche,
el cielo se muestra azul.
Azul.
Y la luna es llena.

En esta isla desierta,
caminando en la noche,
el viento se detiene.
Azul.
Y la luna, es otra vez llena...

Y lanza tal gran claridad
que parece que sea de día.
Me llamo Blanco
y la luna ahora está clara.
Blanca.
Ahora clara, blanca y bella,
en esta, la hora de mi caída.
Y la luna se detiene de nuevo
sobre mi cabeza.
Resplandeciente.
Señalando el camino que debo hacer.
Y abro mis manos,
las extendiendo hacia la luna...
y ahora puedo decir
que soy huérfano.

ECO DE CARMESINA
Amor me tiene tan subjugada

TIRANT
¿Otra vez la luna?

ECO DE CARMESINA
que estoy muerta en vida.

TIRANT
¿Otra vez esta voz? ¿Quién sois?

ECO DE CARMESINA
Amor m'ha tan subjugada
que em té morta en vida.

TIRANT (*com un eco de l'eco*)
... mort en vida... mort en vida...

3. PLAERDEMAVIDA FA DESVETLLAR TIRANT

(*Plaerdemavida arriba a la riba de la
platja, com si vingués d'un llarg viatge*)

TIRANT
Quantes llunes ha que só en esta illa?

PLAERDEMAVIDA
Tres anys ha.

TIRANT
Tres anys...
E vós, donzella, qui sou?

PLAERDEMAVIDA
E com!
¿Així haveu perduda totalment
la natural coneixença?
És ver que lla on amor no hi ha,
no hi pot haver record.

¿E no teniu record
del benaventurat dia
que honor de cavalleria rebéreu,
de les batalles tan singulars
que en aquell temps féreu,
de l'emperador de Grècia
per qui un cop lliutàreu?

¿E no teniu record
d'aquella sereníssima Princesa,
sobre totes les donzelles del món
la més bella?
¿E no teniu record
de la camisa que es despullà per vós
com a divisa,
de la sabata que us féreu brodar de perles
e robins?

ECO DE CARMESINA
Amor me tiene tan subyugada
que estoy muerta en vida.

TIRANT (*como un eco del eco*)
... muerto en vida... muerto en vida...

3. PLAERDEMAVIDA VUELVE EN SÍ A TIRANT

(*Plaerdemavida llega a orillas de la
playa, como si viniese de un largo viaje*)

TIRANT
¿Cuántas lunas hace que estoy en esta isla?

PLAERDEMAVIDA
Hace tres años.

TIRANT
Tres años...
¿Y vos, donzella, quién sois?

PLAERDEMAVIDA
¿¿Cómo?!
¿Así es verdad que habéis perdido
la natural cordura?
Es cierto que, donde no hay amor,
no puede haber recuerdos.

¿Y no os acordáis
del venturoso día
que recibisteis el honor de caballería,
de las batallas singulares
que hicisteis en esos tiempos,
del emperador de Grecia
por quien luchasteis una vez?

¿Y no os acordáis
de la serenísima Princesa,
la más bella sobre todas las doncellas
del mundo?
¿Y no os acordáis
de la camisa que se quitó para que
fuera vuestra divisa,
del zapato que se hizo bordar de perlas y
rubies?

TIRANT
Les tues paraules han nafrada la mia ànima.

PLAERDEMAVIDA
Jo parle amb esperit de profecia.

TIRANT
Qui ets e per quina via
saps lo que has recitat?
Què saps més de mi?

PLAERDEMAVIDA
¿No sou vós, Tirant, aquell qui fou enganat

TIRANT (*recordant*)
... Tirant...

PLAERDEMAVIDA
per l'endiablada Viuda Reposada,
qui amb fabulós joc d'espills

TIRANT (*recordant*)
... Tirant...

PLAERDEMAVIDA
vos va fer veure ço que era fantasia?
¿E no sóc jo la misera Plaerdemavida,

TIRANT (*recordant*)
... Plaerdemavida...

PLAERDEMAVIDA
qui per vós ha sostengut tants treballs,
qui per mostrar-vos la puresa de
vostra senyora,

TIRANT (*recordant*)
... Plaerdemavida...

PLAERDEMAVIDA
tres anys ha que vos busca per mar?

TIRANT
¿Tres anys?

PLAERDEMAVIDA
Haveu de prenre tot açò per somni.
Conec bé que esteu
en l'illa dels Pensaments,

TIRANT
Tus palabras me han herido el alma.

PLAERDEMAVIDA
Yo hablo con espíritu de profecía.

TIRANT
¿Quién eres y por qué vía
sabes lo que recitas?
¿Qué más sabes de mí?

PLAERDEMAVIDA
¿No sois vos, Tirant, quien fue engañado

TIRANT (*recordant*)
... Tirant...

PLAERDEMAVIDA
por la endiablada Viuda Reposada,
quien con un fabuloso juego de espejos

TIRANT (*recordando*)
... Tirant...

PLAERDEMAVIDA
os hizo creer lo que era fantasía?
¿Y no soy yo la misera Plaerdemavida,

TIRANT (*recordando*)
... Plaerdemavida...

PLAERDEMAVIDA
que por vos sostuvo tantos trabajos,
quien para mostraros la pureza de vues-
tra dama,

TIRANT (*recordando*)
... Plaerdemavida..

PLAERDEMAVIDA.
hace tres años que os busca por mar?

TIRANT
¿Tres años?

PLAERDEMAVIDA
Debéis tomar todo esto por un sueño.
Bien sé que estáis
en la Isla de los Pensamientos,

TIRANT
l'illa dels Pensaments,

PLAERDEMAVIDA
on nengú no troba
mai repòs...

TIRANT
¿Per què m'haveu vengut a cercar?

PLAERDEMAVIDA
Callau, Capità, e dau-me la mà.

4. PLAERDEMAVIDA PORTA TIRANT DAVANT DE CARMESINA

PLAERDEMAVIDA
Llunyau-vos de l'illa dels Pensaments.
Desperta e torna amb mi
al costat d'aquella qui us ama.
Despullau-vos en camisa
e descalç anau-vos a posar
al costat d'aquella qui us adora.

*(Plaerdemavida se'n duu Tirant de
l'illa dels Pensaments i el porta davant
de Carmesina)*

ECO DE CARMESINA
¿E quines noves me portau

TIRANT *(en veure la imatge de Carmesina)*
Plaerdemavida,

ECO DE CARMESINA
de qui em té l'ànima cativa?

TIRANT
vós me donau vidaglòria.

ECO DE CARMESINA
¿Quan serà que el puga tenir

TIRANT
Lo bé, lo delit...

ECO DE CARMESINA
sens recel a la vora mia?

TIRANT
La Isla de los Pensamientos...

PLAERDEMAVIDA
donde nadie
encuentra reposo...

TIRANT
¿Por qué me habéis venido a buscar?

PLAERDEMAVIDA
Callad, Capitán, y dadme la mano.

4. PLAERDEMAVIDA LLEVA TIRANT ANTE CARMESINA

PLAERDEMAVIDA
Alejaros de la Isla de los Pensamientos.
Despertad y volved conmigo
al lado de la que os ama.
Desnudaros la camisa
y descalzo, id al lado
de la que os adora.

*(Plaerdemavida aleja a Tirant de
la Isla de los Pensamientos y lo lleva ante
Carmesina)*

ECO DE CARMESINA
¿Qué nuevas me traéis

TIRANT *(en veure la imatge de Carmesina)*
Plaerdemavida,

ECO DE CARMESINA
de quien tiene mi alma cautiva?

TIRANT
Vos me dais la vida y la gloria.

ECO DE CARMESINA
¿Cuándo será que pueda tenerlo

TIRANT
El bien, el deseo...

ECO DE CARMESINA
sin recelo a mi vera?

Oh, déu d'Amor,

TIRANT
Lo bé, lo delit...

ECO DE CARMESINA
¿digau quan serà el dia?

PLAERDEMAVIDA
Cada cosa ha son temps, diu lo savi...
Senyora, heus ací lo vostre cavaller.

(Carmesina i Tirant es retroben)

TIRANT
“ARA TÉ FI L'ABSÈNCIA”...

CARMESINA
“...PUIG ÉS CONVERTIDA EN PRESENCIA”.

TIRANT
Carmesina!

CARMESINA
Senyora...

PLAERDEMAVIDA
Tirant!

TIRANT
Carmesina!

CARMESINA
Senyora...

PLAERDEMAVIDA
Tirant!

TIRANT
Plaerdemavida...

CARMESINA
Mon senyor...

TIRANT
Ma senyora...

CARMESINA
Plaerdemavida...

Oh, dios de Amor,

TIRANT
El bien, el deseo...

ECO DE CARMESINA
¿decidme cuándo será el día?

PLAERDEMAVIDA
Cada cosa a su tiempo, dice el sabio...
Señora, aquí tenéis a vuestro caballero.

(Carmesina y Tirant se reencuentran)

TIRANT
“AHORA DA FIN LA AUSENCIA”...

CARMESINA
“...CONVERTIDA EN PRESENCIA”.

TIRANT
Carmesina!

CARMESINA
Señora...

PLAERDEMAVIDA
Tirant!

TIRANT
¡Carmesina!

CARMESINA
Mi señora...

PLAERDEMAVIDA
Tirant!

TIRANT
Plaerdemavida...

CARMESINA
Mi señor...

CARMESINA
Mi señora...

CARMESINA
Plaerdemavida...

PLAERDEMAVIDA
No perdau lo temps,
que lo temps perdut
no es pot cobrar.

5. COIT DE CARMESINA E TIRANT
(Carmesina, Tirant)
(Plaerdemavida deixa que Tirant e
Carmesina consumin el seu amor)

TIRANT
Manau lo que vulgau,
car senyora mia sou.
Manau lo que volgau,
ja siga guerra, ja siga pau...

CARMESINA
Mon Senyor Tirant,

TIRANT
Manau le que vulgau,

CARMESINA
no penseu que açò sia camp de batalla...

TIRANT
car senyora mia sou, etc...

CARMESINA
ni lliça d'infidels...
no vulgau véncer

TIRANT
...

CARMESINA
la que ja és vençuda...
Mostrau-vos

TIRANT
Manau lo que volgau,

CARMESINA
damunt l'abandonada donzella.

PLAERDEMAVIDA
No perdáis el tiempo,
que el tiempo perdido
no se puede cobrar.

5. COITO DE CARMESINA Y TIRANT
(Carmesina, Tirant)
(Plaerdemavida deja que Tirant y
Carmesina consumen su amor)

TIRANT
Mandad lo que queráis,
que sois mi señora.
Mandad lo que queráis,
sea guerra o sea paz...

CARMESINA
Mi señor Tirant,

TIRANT
Mandad lo que queráis,

CARMESINA
no penséis que esto sea campo de batalla...

TIRANT
que sois mi señora, etc...

CARMESINA
ni justa de infieles...
No queráis vencer

TIRANT
...

CARMESINA
la que ya está vencida...
Mostraos encima

TIRANT
Mandad lo que queráis,

CARMESINA
de la abandonada doncella.

TIRANT
ja siga guerra, ja siga pau...

CARMESINA
Hajau, pietat,

TIRANT
... que lo sí és sí, e lo no és no...

CARMESINA
¡que les armes d'amor no deuen tallar,

TIRANT
... que lo sí és sí, e lo no és no...

CARMESINA
no han de rompre

TIRANT
... que lo sí és sí, e lo no és no...

CARMESINA
l' enamorada llança!
Ai, cruel, fals cavaller!

TIRANT
... que lo sí és sí...

CARMESINA
Cridaré!

TIRANT
... que lo sí és sí...

CARMESINA
Senyor Tirant, vós no sou Tirant!

TIRANT
... que lo sí és... sí... sí...

CARMESINA
sí... sí... SÍ!

TIRANT
sí... sí... SÍ!

(Després del clímax.)

E jo sóc morta, morta, morta...

TIRANT
sea guerra o sea paz.

CARMESINA
Tened piedad,

TIRANT
... que el sí es sí, y el no es no...

CARMESINA
¡que las armas de amor no deben herir,

TIRANT
... que el sí es sí, y el no es no...

CARMESINA
no debe cortar

TIRANT
... que el sí es sí, y el no es no...

CARMESINA
la enamorada lanza!
¡Ay, cruel, falso caballero!

TIRANT
... que el sí es sí...

CARMESINA
¡Gritaré!

TIRANT
... que el sí es sí...

CARMESINA
¡Señor Tirant, vos no sois Tirant!

TIRANT
... que el sí es... sí... sí...

CARMESINA
sí... sí... SÍ!

TIRANT
sí... sí... SÍ!

(Tras el clímax.)

Y yo estoy muerta, muerta, muerta...

(Tirant se separa d'ella)

E açò és lo que jo tant desitjava?
Per la brevetat de tan poc delit?

(Tirant fa per anar-se'n)

CARMESINA

E ja vos partiu de mi?

TIRANT

El vostre pare em reclama.
M'espera al camp l'última batalla.
A la mia tornada triomfal,
celebrarem públicament
les nostres bodes.

6. MORT DE TIRANT E DE CARMESINA

TESTO (NARRADOR)

Mes la iniqua fortuna, tostemps enemiga,
no permeté donar tant de delit
a un cos mortal com el de Tirant.

E quan el Capità, après de la victòria,
tornava amb carro triomfal a la ciutat,
s'aturà a passejar per la vora d'un riu,
e pres-lo tan gran mal de costat,
que en braços l'hagueren de penre.

(Tirant mor en braços de Carmesina)

TIRANT

Senyora, no plorau...
car no és cosa d'admirar
que un home caiga.
Un cavall té quatre peus e cau.
Amb més raó cau un home,
que no en té sinó dos.

Senyora, vos suplic que no us deixeu de viure.

Puig la mort a mi és tan veïna,
no em resta més per complir mon viatge,
sinó sols penre de vós
mon darrer, trist e dolorós comiat.

(Mor)

(Tirant se separa de ella)

¿Y esto es lo que tanto deseaba?
¿Por la brevedad de tan poco placer?

(Tirant hace el ademán de irse)

CARMESINA

¿Y ya os separáis de mí?

TIRANT

Vuestro padre me reclama.
Me espera en el campo la última batalla.
A mi vuelta triomfal,
celebraremos públicamente
nuestras bodas.

6. MORT DE TIRANT E DE CARMESINA

TESTO (NARRADOR)

Mas la injusta fortuna, siempre enemiga,
no permitió dar tal placer
a un cuerpo mortal como el de Tirant.

Y cuando el Capitán, tras la victoria,
volvía con carro triomfal a la ciudad,
se detuvo a pasear a la orilla de un río,
y le dio tal mal en el costado,
que tuvieron que llevárselo en brazos.

(Tirant muere en brazos de Carmesina)

TIRANT

Señora, no lloréis...
Pues no es cosa de admirar
que un hombre caiga.
Un caballo tiene cuatro patas y cae.
Con mayor razón cae un hombre,
que solo tiene dos.

Señora, os suplico que no os olvidéis de vivir.

Ya que la muerte me es tan vecina,
no me queda otra cosa para cumplir mi viaje,
que tomar prestado de vos
mi último, triste y doloroso adiós.

(Muere)

CARMESINA

Dau-me les robes que m'havien fetes
per a la solemnitat de les mies bodes.
Dau-me les blanques robes,
que encara no me les havia vestides.

¡Mirau, cavallers, los qui d'amor sentiu,
vejau si sóc benaventurada!
¡Ara vinga a mi la mort a l'hora que li plàciga,
car jo sóc presta a rebre-la!
Sols vull anar a cercar
l'ànima d'aquell qui fou meu.

Me coman a tu, Déu, qui m'ha creada!
E rep, Senyor, la mia ànima,
e abeura-la de la font de la vida eternal

Me coman a tu.
Me coman a tu.
Car ara sé què és amor,
que de primer no ho sabia.
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Que de primer no ho sabia.
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Ara té fi l'absència...
convertida en presència.
Ara... l'absència... en presència...
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Me coman a tu.
Me coman...

(Mor i fosc)

CARMESINA

Traedme las ropas que me habían hecho
para la solemnidad de mis bodas.
Traedme las blancas ropas,
que todavía no me las había puesto.

¡Mirad, caballeros, los que sentís amor,
ved qué bienaventurada!
¡Que cuando le plazca, venga a mí la muerte!,
pues estoy a punto para recibirla.
Solo quiero ir a buscar
el alma de aquél que fue mío.

¡Me encomiendo a ti, Dios, que me has creado!
Y recibe, Señor, mi alma,
y haz que beba de la fuente de la vida eterna.

Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Pues ahora sé qué es amor,
que antes no lo sabía.
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Que antes no lo sabía.
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Ahora da fin la ausencia...
convertida en presencia.
Ahora... la ausencia... en presencia...
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Me encomiendo a ti.
Me encomien...

(Muere y oscuro)

Traducció

Marc ROSICH

JOAN MAGRANÉ

COMPOSITOR

Començà els estudis de composició de la mà de Ramon Humet, perfeccionant-los més tard a l'Esmuc de Barcelona amb Agustí Charles, a Graz amb Beat Furrer i finalitzant-los al Cnsm de París sota la tutela d'Stefano Gervasoni. L'any 2016 ha estat lauréat de l'Académie de France à Rome (Villa Medici) i membre de l'Académie de France à Madrid (Casa de Velázquez) els anys 2017 i 2018.

La seva música, que beu de diverses fonts poètiques i artístiques –des d'Arnaut Daniel a Francesc Garriga, d'Albrecht Dürer a Miquel Barceló–, està també íntimament lligada a la música de compositors com Josquin Desprez, Orlando di Lasso o Claudio Monteverdi i ha estat interpretada arreu per grups, orquestres i solistes com ara l'Ensemble Intercontemporain, el Quatuor Diotima, els Neue Vocalsolisten Stuttgart, l'OBC (Matheuz), la BBC Scottish Symphony Orchestra (Pintscher), l'Orquesta de la RTVE (Kalmar), el Quartet Gerhard, el Trío Arbós, el Kebyart Ensemble i molts d'altres.

Molt interessat per la música vocal, ha participat en diversos projectes operístics com ara *Dido Reloaded* i *disPLACE*, aquesta última estrenada a Viena el setembre de 2016 i represa a Madrid a principis de 2017 dins de la temporada del Teatro Real.

Ha estat guardonat amb múltiples premis internacionals d'entre els quals destaca el XXXI Premi Reina Sofia de Composición de la Fundación de Música Ferrer-Salat.

MARC ROSICH

DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ D'ESCENA

Licenciat en Periodisme (UAB) i en Traducció / Interpretació (UAB), s'ha format en l'escriptura dramàtica a la Sala Beckett, on actualment imparteix classes. És professor de dramatúrgia a l'ESAD de l'Institut del Teatre i l'ESAD Eòlia, i d'interpretació per cantants d'òpera al Conservatori del Liceu. Forma part d'Òpera de Butxaca i Nova Creació, com a director artístic.

Com a dramaturg ha estrenat, entre altres, *Ocaña, Königin der Ramblas* (Neuköllner Oper, Berlin), *Àries de Reservat* (Temporada Alta / La Seca), *A tots els que heu vingut* (TNC), *¿Qué fue de Andrés Villarrosa?*

(Maldà), *A mí no me escribió Tennessee Williams* (Fira Tàrraga / La Seca Espai Brossa), *Fang i Setge* amb Josep Pedrals i Marc Angelet i música de Salvador Brotons, *Limbo de Les Impugnables* amb música de Clara Peya (Gaudí Teatre), *Car Wash* (Romea – Stuttgart), *Rive Gauche* (Sala Muntaner), *N&N* (Sala Beckett), *Party Line* (Sala Beckett), *De Manolo a Escobar*, *Surabaya* (Romea, Finalista Premi Fundació Romea 2004) i *Copi i Ocaña* (Teatre Almeria, Tantarantana). Ha escrit els infantils *Renard* amb música de Clara Peya (Teatre Lliure, Premi de la Crítica 2016 / Premi Butaca 2016) i *La dona vinguda del futur* amb música de Guille Milkyway (TNC, Premi Butaca 2013.)

Com a director ha signat les posades en escena de molts dels seus textos i ha estat responsable de la direcció artística de *La nit del drac* 2018 (ICUB). Dins del camp de la lírica, ha dirigit el Concert de St. Esteve 2016 (Palau de la Música), les sarsueles *Gaziel* i *Picardol* de Granados (Auditori Enric Granados, Lleida), *Dido & Aeneas* de Purcell (Cor Jove Orfeo) i *4Carmen* (Festival de Peralada) i les seves adaptacions de *Woyzeck* de Büchner i *Les alegres casades de Windsor* de Shakespeare, per a la cia Pàrking Shakespeare.

Ha col·laborat amb Calixto Bieito en infinitat de projectes, entre els quals, *Leonce und Lena* de Büchner (Residenz Theater, Múnic), *Forests* (CDN, Barbican Londres, Birmingham), *Caminó Real* de Tennessee Williams (Goodman theatre, Chicago), *El gran teatro del mundo* de Calderón (Freiburg), *Don Carlos* de Schiller (CDN, Mannheim), *Voices* (Betty Nansen Teatre, Copenhagen), *Plataforma* de Houellebecq (Romea, Festival Edimburg) i *Tirant lo Blanc* de Joanot Martorell (Romea, Berlín, Frankfurt, Premi de la Crítica de Barcelona 2008).

Ha escrit els llibrets de les òperes *Cantos de Sirena / Das Lied der Frauen vom Fluss* (La Fura dels Baus, Luzerna, Colònia, amb música de Howard Arman), *Bazaar Cassandra* (Berlin, música d'Enric Palomar), *Java Suite* (Festival Peralada / Basilea), *LByron* (Liceu, Darmstadt), *La Cuzzoni* (Darmstadt), totes tres amb música d'Agustí Charles, i la cantata *Rambla Llibertat* (L'Auditori), amb música d'Albert Carbonell.

Ha signat adaptacions i/o traduccions teatrals per al Teatre Lliure, Pàrking Shakespeare, Cia. Teatro Clásico, Sala Beckett, TNC, CDN i Grec.

FRANCESC PRAT

DIRECTOR MUSICAL

És un director i compositor que s'acosta a la música amb una mentalitat oberta i que reparteix el seu temps entre el repertori simfònic, l'òpera i la creació contemporània, per la que hi sent una particular afinitat. Aquest interès l'ha situat a l'escena de la música d'avui en dia i l'ha permès dirigir projectes en esdeveniments com el Lucerne Festival, ArtBasel, Berlinale o Festival Sónar de Barcelona.

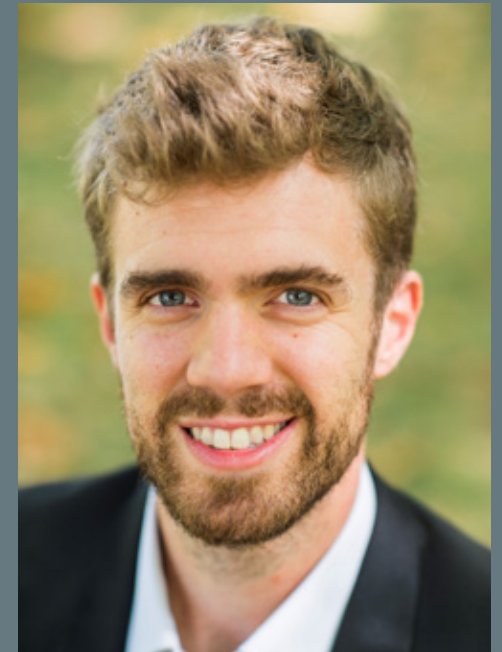
Dins el camp operístic, actualment és l'assistent d'Ivor Bolton al Teatro Real de Madrid, on va debutar al març del 2016 dirigint una funció de *Das Liebesverbot* de Wagner. També ha treballat a Theater Basel, Dutch National Opera, Neuköllner Opera Berlin, Teatro de La Zarzuela i Teatre Lliure de Barcelona. El seu repertori operístic inclou diversos noms de l'escena contemporània (Haas, Sciarrino, Moser, Oehring, Barret) així com d'altres del repertori clàssic (Gluck, Mozart, Beethoven o Britten).

També col·labora regularment amb orquestres com la Sinfonieorchester Basel, Basel Sinfonietta, Nederlands Kamerorkest, ORTV d'Eslovènia, Simfòniques de Barcelona, Madrid i Balears, Real Filharmonía de Galicia o de Cambra de Menorca.

Com a compositor, el seu catàleg inclou principalment música de cambra i obres per a ensemble, que han estat premiades a Suïssa, Alemanya, Itàlia i Àustria. A l'octubre de 2012, va estrenar la seva primera òpera a Basilea.

JOSEP-RAMON OLIVÉ

BARÍTON

Nascut a Barcelona, és llicenciat en direcció coral i cant per l'Esmuc. Va continuar els seus estudis a la Guildhall School of Music & Drama a Londres amb Rudolf Piernay, completant un Màster de Cant i el Cours d'Òpera.

Col·labora regularment amb orquestres com Le Concert des Nations, Les Arts Florissants, OBC i l'Orquestra de l'Era de la Il·lustració en importants escenaris com el Palau de la Música Catalana, el Het Concertgebouw a Amsterdam, el Gran Teatre de Xangai, la Sala Txaiovski a Moscou, la Philharmonie de París, el Kontzerthaus Wien i el Wigmore Hall i el Barbican a Londres sota la batuta de grans directors com Jordi Savall, William Christie, Kazushi Ono i Josep Pons.

Guanyador de la Medalla d'Or 2017 de Guildhall School, va rebre el Primer Premi i el Premi del Públic al Concurs de Cant Händel 2015, així com altres premis, inclòs el Segon Premi en el Concurs Permanent 2011 de Joventuts Musicals d'Espanya. La temporada 2017/18 va ser seleccionat per l'acadèmia Le Jardin des Voix dirigida per William Christie i Paul Agnew.

Ha enregistrat pels segells Alia-Vox, Columna Música, Phaedra, Discmedi, Solfa i Musièpoca. Recentment ha participat en *Tosca* (Puccini) al Gran Teatre del Liceu a Barcelona i a *La Partenope* (Vinci) al Teatre Calderón de Valladolid. Ha estat nominat ECHO Rising Star la temporada 2018/19.

Al Festival Castell de Peralada ha cantat a *Acis & Galatea* de Händel amb direcció escènica de Rafael R. Villalobos i l'òpera *Rinaldo* de Händel.

ISABELLA GAUDÍ

SOPRANO

Va estudiar cant a Barcelona i es va perfeccionar en el Flanders Opera Studio a Bèlgica. El 2013 va ser guardonada amb el Primer Premi al Concurs Internacional de Cant Ciutat de Logronyo. Actualment continua els seus estudis amb Mariella Devia i Jaume Aragall.

Ha actuat a Espanya, Itàlia, França, Alemanya, Bèlgica, Colòmbia, Estats Units el Japó en teatres com el Teatre Real de Madrid,

Gran Teatre del Liceu de Barcelona, Palau de la Música Catalana, Teatre Campoamor d'Oviedo, Teatre de La Zarzuela, L'Auditori, Vlaamse Opera a Bèlgica, Teatre Rossini a Pésaro, Teatre Olimpico de Vicenza o al Caramoor Festival de Nova York, entre d'altres, i sota la batuta de directors com Alberto Zedda, Michael Boder, Pablo Heras-Casado, Will Crutchfield, Guillermo García Calvo, Antonio Fogliani, Jean Luc Tingaud, Guerassim Voronkov, Giovanni Battista Rigon, Josep Pons, Corrado Rovaris i amb directors escènics com Robert Carsen, Joan Anton Rechi, Guy Joosten, Oliver Py, Nicola Berloff, Rafael de Castro, Michal Znaniecki i Rafel Duran.

Ha sigut la Reina de la Nit a *La petita Flauta màgica* i Quinceañera a *Lulu* d'Alban Berg al Liceu, Clorinda a *La Cenerentola* de Rossini i Lauretta a *Il Noce di Benevento* de Balducci al Festival Rossini in Wilbad, així com Donna Anna a *Don Giovanni* al Teatre Olimpico di Vicenza. En 2014 va participar a l'Accademia Rossiniana i va debutar com Contessa di Foleville a *Il viaggio a Reims* al Rossini Opera Festival a Pesaro.

La temporada 2014/15 va incloure el seu debut com a Frasquita a *Carmen* al Teatro de La Zarzuela (Yi-Chen Lin / Ana Zamora), Inez a *La Favorite* al Caramoor Festival de Nova York (Will Crutchfield) i Julieta en l'estrena mundial d'*El Público* de Maurici Sotelo al Teatre Real amb direcció musical de Pablo Heras-Casado.

Les temporades següents inclouen Gerhilde a *Die Walküre* (García Calvo / Znaniecki) i Despina en *Così fan tutte* (Rovaris / Rechi) a l'Òpera d'Oviedo, Woglinde en *Götterdämmerung* al Liceu de Barcelona (Pons / Carsen), La Gomosa / La Bugia a *La Gran Via* al Teatro de la Zarzuela i Oviedo, Argene en *Ciro in Babilonia* en el Rossini Opera Festival (Bignamini / Livermore) i la *Petite Messe Solennelle* a Portugal amb Alberto Zedda.

Els seus compromisos per a la present i properes temporades inclouen el paper de Woglinde a *Das Rheingold* al Teatro Real, *Frühlingsstimmenwalzer* de Strauss amb l'Orquestra del Vallès, Cunégonde al Teatre Major a Bogotà, la Reina de la Nit a *La petita Flauta màgica* del Liceu i la *Petite Messe Solennelle* a l'Auditori Nacional de Madrid.

ANNA ALÀS I JOVÉ

MEZZOSOPRANO

Va néixer a Terrassa (Barcelona.) A més dels seus estudis de Màster amb els professors Anneliese Fried i Wolfram Rieger a la Hochschule für Musik de Berlín ha assistit a cursos magistrals amb Brigitte Fassbaender, Dietrich Fischer-Dieskau, Irwin Gage, Bernarda Fink, Thomas Quasthoff, Thomas Hampson, Malcolm Martineau, Emma Kirkby, al Ayre Español... Va obtenir el Primer Premi en el Concurs Joan Massià i el Segon Premi al Concurs Internacional de Lied Stuttgart i al Concurs d'Òpera Barroca P. A. Cesti (Innsbruck). Va ser membre de l'Operastudio de l'Staatsoper Nürnberg i ha actuat com a solista en destacats escenaris i festivals com la Staatsoper Unter den Linden de Berlín, la Berliner Philharmonie, Berliner Konzerthaus, Staatstheater Wiesbaden, Innsbrucker Festwochen der Alten Musik, Heidelberger Frühling, Musikfestspiele i Winteroper de Potsdam, Ópera National de Bordeaux, Gran Teatre del Liceu, Festival Castell de Peralada, Festival de Torroella de Montgrí, Palau de la Música Catalana, Teatro Real de Madrid, Auditorio Nacional de Música, Palacio de la Ópera de A Coruña, Teatro Arriaga de Bilbao, Ópera de Oviedo i Teatro Gayarre de Pamplona.

Paral·lelament a un ampli repertori de concert que la porta a col·laborar regularment amb les millors orquestres espanyoles ha debutat els rols de Donna Elvira a *Don Giovanni* de Mozart, Annio a *La Clemenza di Tito* de Mozart, Rosina a *Il barbiere di Siviglia* de Rossini, l'Enfant a *L'enfant et les sortilèges* de Ravel, Dido a *Dido & Aeneas* de Purcell, Diana a *La Calisto* de Cavalli, Siebel a *Faust* de Gounod i Storgè a *Jephtha* de Händel. Ha treballat sota la batuta de Marc Minkowski, Thomas Hengelbrock, Konrad Junghanel, Víctor Pablo Pérez, David Afkham i Diego Martín-Etxebarria, entre d'altres. La seva discografia inclou enregistraments premiats per a Naxos Classical, SeedMusic, Discmedi, Ficta i L'Avenc.

Al Festival Castell de Peralada va participar a *Combattimento* sota la direcció escènica de Joan Anton Rechi i la passada edició el rol de Dama III a *La Flauta Màgica* de Mozart dirigida per Oriol Broggi.

JAUME PLENSA

ESPAI ESCÈNIC

És un artista de materials, sensacions i idees. Les seves referències abracen la literatura, la poesia, la música i el pensament. Es considera, abans que res, escultor, tot i que el seu procés creatiu ha transitat per múltiples disciplines. Les seves obres s'adrecen a la condició mateixa de l'ésser: la seva essència física i espiritual, la consciència de si mateix i del seu passat, els seus codis morals i dogmes i la seva relació amb la natura.

Va estudiar a la Llotja i a Belles Arts Sant Jordi. Des de 1980, l'any de la seva primera exposició a Barcelona, ha viscut i treballat a Alemanya, Bèlgica, Anglaterra, França i els Estats Units, actualment resideix a Barcelona. Ha estat professor a l'École Nationale Supérieure des Beaux-Arts de Paris i coopera regularment amb la School of the Art Institute de Chicago com a professor convidat. Ha impartit moltes conferències i cursos en universitats, museus i institucions culturals d'arreu del món. Ha rebut nombrosos premis per la seva carrera, nacionals i internacionals, com el Ojo Crítico, Nacional d'Arts Plàstiques de Catalunya, March Award for Public Sculpture, Nacional de Artes Plásticas, Nacional de Arte Gráfico, Velázquez de Artes Plásticas, Ciutat de Barcelona i The Global Fine Art Award: Best Public Outdoor Installation, a més de distincions honorífiques com la Médaille des Chevaliers des Arts et Lettres de França, un doctorat Honoris Causa de la School of the Art Institute of Chicago i la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. És Acadèmic d'Honor de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, Barcelona.

Exposa regularment a galeries i museus d'Europa, Estats Units i Àsia a entitats com la Fundació Joan Miró de Barcelona, Jeu de Paume de París, Malmö Konsthalle de Suècia, Kestner Gesellschaft de Hannover, Palais Liechtenstein de Viena, Centro de Arte Reina Sofia de Madrid, Lehmbruck Museum de Duisburg, Kunsthalle de Mannheim, Institut Valencià d'Art Modern, Musée d'Art Moderne et Contemporain de Niça, Nasher Sculpture Center de Dallas, Musée Picasso d'Antibes, Madison Square Park de Nova York, Espoo Museum of Modern Art d'Helsinki, International Venice Biennale, Musée d'Art Moderne de Céret, Tampa Museum of Art, Max Ernst Museum de Brühl, Musée d'Art Moderne et Contemporain de Saint Étienne, Jardins reials i Galleri Andersson-Sandström d'Estocolm i al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, entre molts d'altres.

Una part de la seva obra és la que desenvolupa per a espais públics amb obra instal·lada permanentment a Espanya, França, el Japó, Anglaterra, Corea, Alemanya, Canadà, els Estats Units o la Xina. Ha col·laborat en produccions teatrals i operístiques creant espais escènics i vestuari. Algunes d'aquestes col·laboracions han passat per grans escenaris europeus, com els de la Felsenreitschule a Salzburg, l'Opera Bastille a París, el Teatro Real de Madrid, el Teatro San Carlo a Nàpols, l'Opera Garnier a París o el Liceu de Barcelona.

Jaume Plensa va ser l'autor del cartell del Festival de l'edició 2000 dedicat a Johann Sebastian Bach.

©Román Llores Joaquín Cortés

SYLVIA KUCHINOW

DISSENY DE LLUMS

Va estudiar Disseny d'Interior a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona i Arts Escèniques a l'Institut del Teatre de Barcelona. Fundadora/dissenyadora de les escultures lumíniques *Living Lamps*. Membre *A a i*. Com dissenyadora d'il·luminació *freelance* ha diversificat el seu treball en diferents àmbits com al de les exposicions i amb artistes com Joan Fontcuberta, Paloma Calle, Mireia Mateu, Pep Duran o Sybilla. A participat a festivals com *Artfutura*, *Barcelona in Progress* al Forum de les Cultures, *Catalunya País de trobada* al Palau Moja, *Dalí, una vida de llibre* a la Biblioteca Nacional de Catalunya, *Dones d'aigua* al Museu d'Història de Girona i a diverses exposicions al FAD i al CCCB, al Col·legi d'Arquitectes d'Olot, il·luminació d'una cova a Cangas de Onís, Museo Castillo Calatravo a Jaén, Centre d'interpretació dels fars de la mediterrània al far de Tossa de Mar. Ha col·laborat amb arquitectes com Oscar Tusquets, Bet Figueres, XNF Arquitectes, Cesc Camps, Xavier Claramunt, Toni Gironès, Laia Escribà, Miquel Guiu, Sílvia Farriol i Quim Larrea realitzant projectes d'il·luminació de paisatge, *mèdia façanes*, estudis, botigues, fàbriques i centres esportius entre d'altres. En l'àmbit del teatre, l'òpera, la dansa, la sarsuela i la música, ha treballat amb Magda Puyo, Sol Picó, Oriol Broggi, Marc Rosich, Jordi Casanovas, Marc Angelet, Rafel Duran, Manuel Dueso, Txiki Berraondo, Lilian de Celis, Toni Casares, Ricard Gázquez, Pep Duran, Antonio Simó, Lourdes Barba, Toni Rumbau, Sabine Dahrendorf, Joan Maria Segura, Toti Soler, Àngel Pereira, Tom Bentley-Fisher, Pep Plà, Julio Álvarez i Mireia Tejero, entre d'altres.

JOANA MARTÍ

VESTUARI

Licenciada en art dramàtic en l'especialització d'Escenografia per l'Institut del Teatre, porta combinant projectes en les arts escèniques i en l'àmbit audiovisual, des de 2005. Com a escenògrafa i figurinista darrerament ha participat en projectes com *L'omissió de la família Coleman* amb direcció de Claudio Tolcachir (Teatre Principal de Girona, Festival Temporada Alta i Teatre Romea), *Othello* per a la Cia. Les Antonietes amb direcció d'Oriol Tarrason (La Seca Espai Brossa, Sala Villarroel), *Escenes d'un matrimoni* amb direcció de Marta Gil (Teatre Akadèmia) *Ocaña, Königin der Ramblas* escrita i dirigida per Marc Rosich (Neuköllner Oper, Berlín), *Àries de reservat* de Marc Rosich (Temporada Alta, La Seca Espai Brossa), *My baby is a queen* per a la Cia. Malumaluga (Festival Grec i TNC), *Utopia* amb la Cia. Ignífuga (Festival Grec), *La flauta màgica* dirigida per Marc Rosich (Conservatori del Liceu), *Esquerdes parracs enderrocs* dirigida per Carles Santos i Jordi Oriol (TNC) i *Perseguidors de paraules* escrita i dirigida per Marc Artigau (TNC).

Ha treballat també com a ambientadora de vestuari i auxiliar de vestuari a llargmetratges com *El fotògraf de Mathausen* (2018), *La Maternitat d'Elna* (2016), *Laia* (2016) o *Emerald City* (2015.)

TXUS GONZÁLEZ

GARACTERITZACIÓ

Nascut a Las Palmas de Gran Canària, es va formar com a perruquer, maquillador i caracteritzador entre Les Palmas de Gran Canaria, Madrid i Barcelona. Els seus primers treballs van començar a la televisió autonòmica de TVE a la seva ciutat natal, el 1998. El 2005 comença a treballar per Gestmusic en diferents programes de televisió com a perruquer i maquillador (*O.T., Alta tensió, Un contra cent, Money Money, Sis a traició*). Durant aquests anys, compagina amb treballs al Gran Teatre del Liceu de Barcelona en diferents òperes (*Aida, El cavaller de la Rosa, La Bohème, Madama Butterfly, Carmina Burana, Carmen, Tosca* i altres tantes, en diferents temporades); també al TNC amb la producció del musical dirigit per Àngel Llàcer (*Molt soroll per no Res*), creant la caracterització de tots els personatges i sent nominat per aquest treball als premis Butaca. Col·labora també en diversos projectes de d'arts escèniques per a companyies com Alta Realitat o Les Antonietes (*Othello*). Per a televisió (pel Terrat programa *Petazetas*, TV3 amb *Bocamoll*, o a diferents sèries com *Polseres Vermelles*), en moda (passarel·la del Carme a València), videoclip (*Soraya Self Control, la Bruhja*, etc.), en publicitat (Casa Tarradelles, Estrella Damm, etc.) i en cinema tant en curts com en llargmetratges i TV *movies*. En molts dels seus últims treballs ha estat com Cap d'equip tant de perruqueria com portant els departaments de maquillatge-perruqueria a les TV *movies* *Barcelona Ciutat Neutral, Energia 3D* i pel llargmetratge *Cerca de tu casa* (nominat als premis Gaudí).

ROBERTO G. ALONSO

MOVIMENT/COREOGRAFIA

Títulat en Dansa Contemporània per l'Institut del Teatre de Barcelona (1993) i Llicenciat en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona (2000). Inicia la seva trajectòria com a creador el 1992 guanyant el Segon Premi en el VI Certamen Coreogràfic de Madrid i el 1995 funda la seva pròpia companyia de dansa-teatre. La diversificació del seu treball creatiu amb la companyia que porta el seu nom s'ha traduït en la creació de vuit espectacles de sala, quatre de carrer i sis dirigits al públic familiar participant en prestigiosos festivals i fires nacionals i internacionals (Grec Festival de Barcelona, Festival de Teatre de Sitges, Festival Shakespeare, O4 Vents de París, Sommerwerft Theaterfestival de Frankfurt, Mostra d'Igualada, FETEN de Gijón, etc.). La seva particular concepció coreogràfica caracteritzada per la combinació de la dansa amb la dramaturgia teatral i una concepció escènica peculiar, imaginativa i detallista ha fet del seu treball un dels referents de la dansa-teatre catalana i espanyola. Notable i polifacètic artista compagina l'activitat creativa de la seva companyia amb la participació com a director coreogràfic d'espectacles teatrals, òperes contemporànies i obres de teatre musical al Teatre Lliure, Teatre Nacional de Catalunya, Teatro de La Zarzuela de Madrid, el Gran Teatre del Liceu de Barcelona o el Festival Castell de Peralada treballant amb reconeguts directors d'escena i dramaturgs com Xavier Albertí, Lluïsa Cunillé, Josep Maria Miró, Pau Miró, Jordi Oriol i Marc Rosich, entre d'altres.

RAÛL PERALES

PRODUCCIÓ

Graduat en Interpretació al Col·legi de Teatre de Barcelona (2002) i llicenciat en Dret per la Universitat Abat Oliba (1999), va rebre la Beca Erasmus a la Ludwig Maximilians Universität de Munic (1999). Va cursar un Postgrau de Realització Audiovisual a la Universitat Ramon Llull de Barcelona (2002). És productor executiu *freelance* amb visió creativa i estratègica amb més de 35 produccions des de l'any 2003, entre espectacles en viu i projectes de cinema i audiovisual. Creador de dissenys i estratègies de producció i promoció. Ha treballat amb Isabel Coixet, Eduard Cortés, Ferran Audí, Marta Gil Polo, Oriol Tarrason, Ester Nadal, Alberto Velasco, Germana Civera, Lluís Soler, Raimon Molins, Damián Muñoz, Marta Domingo o Jordi Cortés, entre d'altres, amb entitats com TVC, Teatre Lliure, TNC, CDN, Mercat de Les Flors, l'Auditori, Festival Grec, Festival TNT, Festival Sismògraf, Temporada Alta o Festival de Otoño, entre d'altres. CEO de les entitats Alta Realitat (2003-2015) i Associació Kiakahart (2012-2015), ha estat coordinador del projecte FID (Finestra d'Internacionalització de la Dansa) durant 2016 i 2017. A nivell pedagògic, és professor a Eòlia - Escola Superior d'Art Dramàtic i a Barcelona Activa, impartint producció d'arts escèniques. És soci del centre de creació La Caldera i membre de l'Acadèmia del Cinema Català.

DIETRICH GROSSE

DIRECCIÓ D'OBNC

Director de la companyia de dansa *Lanònima Imperial* 1989-1994. De 1994 a 1996 va ser el responsable de la comercialització del *Tanztheater der Komi*. El 2007 va dirigir el *Tage der katalanischen Oper* al Staatstheater Darmstadt. Al juny de 2011 va organitzar el Simposi Internacional Libretto i Opera, Barcelona. Amb *Mondigromax* i OBNC participa en la creació i publicació de nombroses òperes de compositors com Joan Albert Amargós, Agustí Charles, Ramon Humet, Enric Palomar, Raquel Garcia Tomàs, Joan Magrané, però també de llibretistes com Marc Rosich, Toni Rumbau i Helena Tornero. La seva darrera producció d'èxit ha estat *JE SUIS NARCISSISTE*, de l'Helena Tornero i la Raquel Garcia-Tomàs, en coproducció amb Teatre Lliure, Teatro Real i Teatro Español.

LA STRAORDINARIA VITA DI SUGAR BLOOD

ALBERT - ALBERTO

FLAUBERT & VOLTAIRE

4CARMEN

JAVA SUITE

WOW!

EL FESTIVAL CASTELL PERALADA
COMPROMÈS AMB LA NOVA CREACIÓ

EL FESTIVAL RECOMANA

8 AGOST

HUMAN LOVE, LOVE DIVINE

EL HÄNDEL MÉS DIVÍ

Núria RIAL, soprano
Juan SANCHO, tenor
CAPELLA CRACOVIENSIS
Jan Tomasz ADAMUS, direcció musical

©Mercè Rial

Compra la teva entrada a:
www.festivalperalada.com - T. 34 972 53 82 92

CASINOS

GRUP PERALADA

AMB EL

FESTIVAL
CASTELL
PERALADA

Acosta Danza, Carlos Acosta. © Toti Ferrer

CASINO BARCELONA · CASINO PERALADA · CASINO TARRAGONA · CASINO BARCELONA.ES
Argentina: MELINCUE CASINO & RESORT · SANTA FE CASINO & HOTEL
Uruguai: SALTO HOTEL & CASINO · RIVERA CASINO & RESORT
Xile: OVALLE CASINO & RESORT

www.grupperalada.com